

HÍRADÓ

XV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

ÁRA: 1,50 FORINT

1971. MÁRCIUS 6.

Közös közlemény a magyar-csehszlovák tárgyalásokról

A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének meghívására dr. Lubomír Strougal, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság szövetségi kormányának elnöke hivatalos, baráti látogatást tett a Magyar Népköztársaságban.

Magyarországi tartózkodása során dr. Lubomír Strougal kormányelnököt fogadta Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, és Losonczy Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

A látogatás alatt a két kormányelnök megbeszéléseket folytatott, amelyen magyar részről Puja Frigyes, a külügyminiszter első helyettese,

Vince József, a Magyar Népköztársaság prágai nagykövete, dr. Várkonyi Péter, a kormány Tájékoztatási Hivatalának elnöke, Dreicin József, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese és Perczel László, a Külügyminisztérium főosztályvezetője; csehszlovák részről Kurel Kurka, a külügyminiszter első helyettese, Frantisek Dvorsky, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete, Karol Ujházy, az országos tervehivatal elnökhelyettese, Bratislav Vlk, a miniszterelnökség külügyi főosztályának és protokollosztályának vezetője, és dr. Jan Kolar, a miniszterelnöki kabinet munkatársa vett részt.

ságban és azon kívül is vannak olyan erők, amelyek az európai országok érdekeivel ellentétben — a szerződések ratifikálása ellen lépnek fel. Ezek a törekvések csakis a nemzetközi feszültség fokozásához és az európai országok együttműködésének megzavarásához vezethetnek.

A kormányelnökök újra megerősítették, hogy a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság azonos nézeteket vall a müncheni egyezmény érvénytelenítésének kérdésében. Reményüknek adtak kifejezést, hogy a Német Szövetségi Köztársaság is realista álláspontot fog elfoglalni és elismeri a müncheni egyezmény kezdettől fogva való érvénytelenségét.

A kormányelnökök elítélték a Német Demokratikus Köztársaság ellen továbbra is folytatódó diszkriminációt az országok közötti kapcsolatok és a nemzetközi szervezetek vonalán.

Meggyőződésünk, hogy a Német Demokratikus Köztársasággal való normális diplomáciai kapcsolatok felvétele azon országok részéről, amelyek ezt még nem tették meg, valamint a Német Demokratikus Köztársaságnak az ENSZ-be való felvétele összhangban állna az országok egyenrangú együttműködése fejlesztésének érdekében.

Az Egyesült Államok indokínai népek elleni agressziójának kiszélesítése tovább élezi a veszélyes délkelet-ázsiai helyzetet. A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányai határozottan elítélik ezt az agressziót, amely komoly

lyan fenyegeti a világbékét, s a világ közvéleményének jogos tiltakozását váltja ki. A kormányelnökök országaik teljes támogatásáról biztosítják a vietnami nép, a kambodzsai és a laoszi haladó erők igazságos harcát az imperializmus ellen.

A kormányelnökök megvitatották a Közel-Keleten kialakult komoly helyzettel. Elítélték az izraeli kormány és a nyugati imperialista körök magatartását, amely a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatának szabotálására irányul. Kifejezték eltökéltségüket, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozata szellemében továbbra is támogatják az arab népeknek az izraeli agresszió következményei felszámolására irányuló igazságos harcát és a palesztinai arab népek törvényes jogainak érvényesítését.

A kormányelnökök megelégedésüket fejezték ki tárgyalásaik eredményeit, a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közötti baráti együttműködés további elmélyítésének perspektíváit illetően.

A tárgyalások elvtársi légkörben, a kölcsönös megértés szellemében, az összes megtárgyalt kérdésben megnyilvánult nézetazonosság jegyében zajlottak le.

Dr. Lubomír Strougal, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság miniszterelnöke csehszlovákiai hivatalos baráti látogatásra szóló meghívást adott át Fock Jenőnek, a magyar forradalmi munkásparaszti kormány elnökének. Fock Jenő a meghívást köszönettel elfogadta.

MÁRCIUS 8. A NEMZETKÖZI NŐNAP

A dolgozó nők nemzetközi szolidaritásának napján úgy illik, hogy visszapillantást adjunk a nők társadalmi helyzetének megváltozásáról.

Ma, amikor a női egyenjogúság legteljesebb megvalósításáért folyik a küzdelem világszerte, és van, ahol a harcnak még a jogi eszközeivel sem rendelkeznek az asszonyok, teljesen elfelejtkezünk arról, hogy nemcsak minden megszületett gyermek bölcsőjénél vigyáztak az asszonyok, hanem az emberiség társadalmivá alakulásánál is az asszonyok bábáskodtak. Az anyajogú társadalmi formáció létrejöttére gondolunk, amelyről Engels írt nevezetes tanulmányában.

Az anyajogú társadalomban az „apai” jogokat az anya gyakorolta. Ez nyilván azért alakult így, mert ez volt a természetes; az élet hordozóját illessék meg azok a jogok, amelyek „a természetet” megilletnek, amely életet ad és elvesz.

Az állam, a magántulajdon, majd a család mesterséges formációinak kialakulásával a férfi uralma — mondhatjuk természetellenes uralma — alá került az asszony. A vagyon és az utód biztosítása miatt az asszonyok teljes elnyomás alatt és kiszolgáltatottságban voltak. Jogaik igen szűk keretek közé szorultak: a gyerekszülésre, az utód elállítására, és a vagyontól függően egyéb teendők elvégzésére.

Hiába zengték a trubadúrok és a minnesangerek a szerelmi dalaikban a női nem dicséretét az asszonyokról, mégiscsak a kettős függőség volt: egyrészt a családban, másrészt a társadalomban elfoglalt helyük szerint.

Ez az időszak hosszú századokig tartott. A XIX. század végén a XX. század elején, a világ polgári államaiban különböző nőmozgalmak kezdődtek, melyeknek zászlóira természetesen a női egyenjogúság jelszavait, illetve céljait tűzték. Ezek közül is a leghíresebb mozgalom a szüfrazset-mozgalom volt, amely a nők választójogáért harcolt és az I. világháború előtt volt a legerősebb, főképpen az angolszás országokban.

A nők társadalmi és családi helyzetének emberséges rendezése benne foglaltatott a kommunista mozgalomnak céljaiban a század elején. 1910. március 8. óta a szocialista nők II. világkonferenciájának határozata alapján, ez a nap a dolgozó nők nemzetközi szolidaritásának napja.

A XX. század második felében, a szocialista államokban, így Magyarországon is, a nők teljes társadalmi egyenlőséget élveznek a férfival. Természetesen ez az egyenlőség, illetve egyenjogúság nem jelenti azt, hogy az élet folyamatosságának hordozói előtt, az asszonyok előtt nem kell fejet hajtani mindenkinek, nemcsak a nagy ünnepeken, hanem a hétköznapi harcokban is.

Hatálytalanítják Lengyelországban az élelmiszerárak emeléséről hozott határozatot

Pjotr Jaroszewicz rádió- és tévébeszéde

Pjotr Jaroszewicz lengyel miniszterelnök rádió- és tv-beszédet mondott — amelyet a lengyel távirati iroda ismertett:

A LEMP Politikai Bizottsága és a kormányelnökség együttes ülésén megvitatta az ország jelenlegi gazdasági helyzetéről előterjesztett jelentést, valamint az eddig hozott bér- és szociális intézkedések hatását, a dolgozók anyagi helyzetét — közölte.

A LEMP KB tavaly december 7-i plénuma óta felelőtlően dolgozók bérének, továbbá a családi segélyeket, nyugdíjakat és járadékokat. A dolgozók javára számos más intézkedést is foganatosítottunk. A társadalom jövedelmének növelésére az idén az eredeti tervelőirányzatnál 13 milliárd zlotyval többet fordítunk. A béralap és a szociális juttatások, vagyis a piaci forgalomba ke-

rülő pénz további növelése jelenleg lehetetlen. Még kevésbé valószínű a bérrendezés, amely megrendítené a piaci és a gazdasági egyensúlyt.

Ugyanakkor kiűnt, lehetőség van arra, hogy a szovjet testvéri segítségnyújtás felhasználásával, valamint a hústermelés növelésével visszavonjuk a hús és számos más élelmiszerárak emelésére vonatkozó 1970. december 13-i kormányrendeletet.

A minisztertanács határozatot hozott arról, hogy ez év március 1-i hatályú érvényteleníti az élelmiszerárak emelésére vonatkozó 1970. december 13-i rendeletet.

Eggyedül érvényben marad a LEMP KB 7. plénuma után a legalacsonyabb keresetű dolgozók bérének, továbbá a családi segélyek, nyugdíjak és járadékok emelésére vonatkozóan hozott rendelkezés — mondta Jaroszewicz.

Országaink kapcsolatainak jelentősége

A tárgyalásokon a kormányelnökök tájékoztatták egymást országaik belső helyzetéről. A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság között 1968. június 14-én aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés szellemében értékelték a két ország kapcsolatainak jelenlegi helyzetét és vázolták azok további elmélyítésének lehetőségeit.

Megelégedéssel állapították meg, hogy a két szocialista ország széles körű kapcsolatai szilárd bázist képeznek az együttműködés bővítésére és hatékonyabbra tételére számos

területen. Magasra értékelték a népgazdasági tervek egyeztetése, a hosszú lejáratú kereskedelmi egyezmény előkészítése, valamint a magyar-csehszlovák gazdasági együttműködési vegyesbizottság tevékenysége terén elért pozitív eredményeket.

A felek egybehangzóan kifejezték, hogy érdekelték az ipari és a mezőgazdasági kooperáció, a szakosítás, valamint a műszaki-tudományos együttműködés további fejlesztésében. Hangsúlyozták a turistaforgalom bővítésének jelentőségét a két ország népeinek kölcsönös megismerésében és barátságának elmélyítésében.

A Varsói Szerződés erősítése

A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormánya különleges fontosságot tulajdonít a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal való barátság elmélyítésének és az együttműködés szakadatlán fejlesztésének. Készek aktívan közreműködni a Varsói Szerződés további erősítése, a szocialista gazdasági integráció megvalósítása, a KGST munkájának fejlesztése, a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok hatékonyságának állandó növelése érdekében.

A nemzetközi helyzetről folytatott véleménycserében a kormányelnökök nagy figyelmet szenteltek az európai béke és biztonság kérdéseinek. Egyetértően megállapították, hogy a Szovjetunió és a Varsói Szerződés többi országának, a béke híveinek állhatatos törekvései eredményeként az európai biztonsági értekezlet összehívásának gondolata szilárdan teret nyert kontinensünk népeinek tudatában és egyes nyugati hatalmak kormányainak obstrukciós tevékenysége ellenére mind nagyobb támogatással talál. A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormánya a Varsói Szerződés országai külügyminisztereinek legutóbbi bukaresti találkozására szellemében kész szélesíteni a kontaktusokat a többi európai ország kormányaival, azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a kedvező európai politikai atmoszféra kialakításához, valamint a biztonsági értekezlet gyakorlati előkészítéséhez.

A kormányelnökök méltatták a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság, valamint a Lengyel Népköztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság által aláírt egyezményeket, mint olyan jelentős lépéseket, amelyek hozzájárulnak az európai feszültség enyhítéséhez, az európai országok békés együtt-

működésének fejlődéséhez. Sajnálatosnak tartják, hogy a Német Szövetségi Köztársas-

Szovjet kormánynyilatkozat

Az indokínai népek ügye diadalmaskodni fog

A szovjet kormány az Egyesült Államok laoszi intervenciójával kapcsolatban nyilatkozatot adott ki:

— A Laosz elleni invázióval az Egyesült Államok tovább bővíti agresszív cselekményeit a szuverén állam ellen — hangsúlyozta a nyilatkozat.

— A szovjet kormány határozottan elítéli a Laosz elleni fegyveres intervenciót, mint az Egyesült Államok újabb büntető cselekményét, amely durván megsérti az általános elfogadott nemzetközi jogszabályokat és jogelveket, ellenkező azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket az Egyesült Államok az ENSZ alapokmányában vállalt. Az Egyesült Államok lábball tiporja az indokínai rendezésre vonatkozó 1954-es genfi megállapodásokat és az 1962-ben Laoszra vonatkozólag elfogadott genfi egyezményeket, amelyek jó alapot teremtettek az ország helyzetének békés rendezésére.

— A hosszú évek óta húzódozó vietnami háború, a hadműveletek kiterjesztése Kambodzsára és a saigoni-amerikai fegyveres erők betörése Laoszba, az agresszió fokozása és a Vietnami Demokratikus Köztársaság elleni újabb provokációkkal való fenyegetés — mind az amerikai imperializmus részéről Indokína népei ellen elkövetett és világszerte felháborodást keltő agresszió egy-egy láncszeme.

— Az Egyesült Államok a cinikus vietnami politikát követve, laoszi terveinek közvetlen végrehajtására a droton rángatott saigoni báb-

rendszer csapatait állította be annak a számításhoz alapján, hogy „ázsiaiak kezével harcol az ázsiaiak ellen”.

Komoly következmények

A léghaderő és a tüzérség felhasználásával történő támadás ugyanolyan büntető, mint a szárazföldi csapatok támadása. A halálba küldött laosziak számára nem lényeges különbség, mitől halnak meg, puskagolyótól-e vagy repülőgépről leszórt bombáktól. Ebben a vonatkozásban az Egyesült Államok nem számíthat semmiféle enyhébb elbírálásra.

— Február 17-i sajtóértekezletén Nixon amerikai elnök egyértelműen kijelentette, hogy nincs kizárva az amerikai léghaderő újabb betérése a Vietnami Demokratikus Köztársaság ellen. Az Egyesült Államok vezetői, úgy látszik, hozzá akarják szoktatni a közvéleményt ahhoz, hogy az Egyesült Államok Indokínában büntetlenül járhat el, s hogy az amerikai agresszorok mindent megúsznak szárazon.

— Veszedelmes tévedés ez, amely a legkomolyabb következményeket vonhatja maga után, mindenekelőtt magára az Egyesült Államokra nézve. Az Egyesült Államok már viselt széles körű légi háborút a Vietnami Demokratikus Köztársaság ellen. Jól ismeretes, mivel végződött ez a megmondhatatlan kaland: teljesen kudarcot vallott az a számítás, hogy így megtörhetik a VDK népet.

Péter János látogatása Dániában

Aláírták a magyar-dán kulturális egyezményt

Koppenhágában aláírták a Magyar Népköztársaság kormányának és a Dán Királyság kormányának közötti első államközi kulturális egyezményt.

Magyar részről a megállapodást Péter János külügyminiszter, dán részről pedig Poul Hartling külügyminiszter írta alá.

A 19 cikkelyből álló megállapodás aláírása — mint a magyar külügyminiszter kíséretében levő személyek elmondották — a jelenlegi hivatalos látogatás egyik fontos eredménye. A skandináv országok közül hazánknak eddig csupán Finnországgal volt hasonló jellegű megállapodása, s az a készség, amellyel a dán fél ennek az egyezménynek a létrejöttében közreműködött, meggyőző bizonyítéka a kétoldali kapcsolatokban feltáruló további lehetőségekre is.

A szerződés értelmében a felek elősegítik a közvetlen együttműködést a kultúra, az oktatás és a tudományok területén. Kölcsonösen ösztönözik ajánlanak fel az egyetemi hallgatók és egyetemisták végzettségük megszerzésére, valamint tudományos kutatók részére. Előmozdítják művészeti, oktatási és tudományos, valamint könyvkiállítások rendezését egymás országaiban. Magyarország és Dánia elősegítik a közvetlen kapcsolatok kialakítását a két ország kulturális, oktatási és tudományos intézményei, valamint az ifjúsági szervezetek között, támogatják a sport- és idegenforgalmi kapcsolatok bővítését, a művészek és művészcsoportok kölcsönös látogatásait, a filmek és tv-programok cseréjének bővítését.

Az öt évre szóló magyar-dán kulturális megállapodás aláírása után Péter János külügyminiszter megkezdte hivatalos tárgyalásait Poul Hartlinggal.

Péter János elmondta, örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy most megbeszél-

léseket folytathat a dán vezető politikusokkal. Tolmácsolta a magyar kormány Baunsgaard miniszterelnöknek és Hartling külügyminiszternek szóló meghívását.

Az eszmecsere folyamán a két miniszter egyetértett abban, hogy a kétoldalú kapcsolatok fejlesztését semmiféle zavaró tényező nem akadályozza, s tovább kell fejleszteni az országaink közötti kulturális, gazdasági és ipari, valamint a két nép és kormány közötti személyes kapcsolatokat egyaránt.

A külpolitikai kérdések közül az eszmecsere során a legnagyobb figyelmet az európai kontinens problémáira fordították. Ezen belül első helyen szerepelt az európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészítésének kérdéscsoportja. Péter János kifejtette a magyar fél álláspontját ebben a kérdésben. Elmondta, hogy véleménye szerint nem szabad időt veszíteni a biztonsági értekezlet előkészítő munkájában amiatt, hogy bizonyos európai kérdésekre még nem sikerült megoldást találni. Ezzel összefüggésben a magyar külügyminiszter utal a Nyugat-Berlinről folytatott tárgyalásokra. Fel kell használni minden lehetséges alkalmat az európai biztonsági konferencia kétoldalú és többoldali eszmecsere útján történő előkészítésére — mondta.

Poul Hartling a maga részéről hangoztatta, hogy Dánia támogatja a biztonsági és együttműködési értekezlet összehívására vonatkozó indítványokat. Külön említést tett arról, hogy Dánia támogatásáról biztosította azt a finn kezdeményezést, amelynek értelmében a konferenciát Helsinkiben rendeznék meg.

Az eszmecsere után követően Péter János udvariassági látogatást tett IX. Frigyes dán királynál.

Tito—Szadat eszmecsere Kairóban

Az EAK álláspontja a békerendezéssel kapcsolatban

Tito jugoszláv és Szadat egyiptomi elnök megbeszélését tartott a Kubbeh-palotában. A megbeszéléseken a két kormánydelegáció is részt vett.

Az államfők áttekintették általánosságban a nemzetközi helyzetet és különös figyelmet szenteltek a közel-keleti konfliktusnak. Szadat kifejtette jugoszláv vendégének Egyiptom kezdeményezését, valamint Gunnar Jarring ENSZ-közvetítő javaslatait.

Tito beszámolt az utóbbi időben tett európai látogatásáról és azokról az üzenetéről, amelyeket a négy nagyhatalom államfőjéhez intézett a Biztonsági Tanács 1967-es határozatának végrehajtásával kapcsolatban.

Tito elnök Kairóba érkezése alkalmával az egyiptomi államfő vacsorát adott jugoszláv vendége tiszteletére.

A vacsorán elhangzott pohárköszöntőjében Tito hangsúlyozta, hogy az ENSZ-nek és a négy nagyhatalomnak — amelyekre különleges felelősség hárul — eltökéltebben kell tevékenykedniük a válság rendezése érdekében. „Izraelnek — folytatta — fel kell ismernie, hogy addig, amíg jelenlegi politikáját folytatja, nem érezheti magát biztonságban. Izrael tagadja más államok szuverenitását és függetlenségét, s ezzel a magától teszi kockára.” „Izraelnek tudatosítania kell magában ezt az igazságot, meg kell ragadnia a jelenlegi lehetőségeket és a Biztonsági Tanács hatá-

rozatának végrehajtásán kell fáradoznia” — mondta a jugoszláv államfő.

Szadat elnök a maga részéről kiemelte: Egyiptom béke-szándékát nem szabad akként értelmezni, hogy országa fél az Izraellel való katonai konfrontációtól. „Mégvanak az eszközeink a harchoz. Minden áldozatra készek vagyunk. Bizunk abban, hogy az idő nekünk dolgozik, s hogy nem vagyunk egyedül a harcban” — mondta.

Egyiptomnak a békes rendezéssel kapcsolatos álláspontját taglalva, a köztársaság elnök az alábbi elveket fejtette ki:

— Egyiptom igazságos békét akar, mert „igazság nélkül nincs béke”.

— Egyiptom azt tartja, hogy a békét nem lehet kieroszakolni, továbbá, hogy a béke nem lehet egyenlő sem területi bekebelezéssel, sem stratégiai pozíciók megtartásával, sem törvényes jogok megsértésével.

Ennélfogva Egyiptom álláspontja változatlan:

— Izraelnek teljesen ki kell ürítenie a megszállt arab területeket.

— Biztosítani kell a palesztinai nép természetes és törvényes jogait — „nem csupán emberiességi alapon, de nemzeti és politikai alapon is”. Nemcsak a palesztinai menekültprobléma megoldásáról van szó, hanem a palesztin haza sorsáról is.

Közel-Kelet

A nagyhatalmak nagykövetei a tüzzszünet lejártá előtt találkoznak

Kosciusko-Morizet francia delegátus New York-i rezidenciáján 57. alkalommal találkozott a négy nagyhatalom ENSZ-nagykövetei, hogy a közel-keleti helyzet rendezésére vonatkozó elképzeléseikről tárgyaljanak. Az ülésről kiadott szövegű közlemény mindössze annyit jelentett be, hogy a következő találkozót a meghosszabbított közel-keleti tüzzszünet lejártá előtt tartják, a szovjet delegátus szálláshelyén. Tájékozott körök szerint azonban a találkozó tárgyszerű légkörben zajlott le és az „álláspontok tisztázásának folyamata újfent előbbre haladt”.

A hamarosan távozó Yost amerikai nagykövet mellett megjelent utódja, Charles Bush is.

Izraeli hivatalos körök óvatosan reagáltak a Nixon-üzenetnek a Közel-Keletre vonat-

kozó részére. Azt hangoztatták, hogy mindaddig ez volt Nixon „legvilágosabb” nyilatkozata a kérdésről. Nixon a tárgyalásokat jelölte meg az arab-izraeli problémák megoldásának eszközéül. Golder Meir izraeli miniszterelnök egy Tel Aviv-i nagygyűlésen leszögezte: Izraelt az általa fontosnak tartott területek — így Kelet-Jeruzsálem, Sarmel Sejk vagy a Golan-magaslatok — feladására semmi sem készítheti, még egy esetleges amerikai „pénzügyi nyomás” sem.

Egyiptomot a Jarring-féle javaslatokra adott izraeli válasz érdekl, az viszont cseppet sem, hogyan viszonyul Tel Aviv az e javaslatokra adott egyiptomi válaszhoz — írta a kairói Al Ahram.

A világ ismét megbizonyosodhatott afelől, hogy Tel Aviv a békes rendezés keré-

kében áll a konfliktus elhúzósa, az elodázó manőverek kiszélesítése, az a kalandorpolitika, amely a fegyveres harc folytatására spekulál? Aligha. Mégis, Tel Aviv-ban ismét a héják kerekedtek felül, s ez jogos aggodalmat kelt.

A Meir-kormány vasárnapi üléséről kiadott közlemény tanúsága szerint Izrael változatlanul nem vesz tudomást a Biztonsági Tanács 1967. novemberi határozatáról, annak ellenére sem, hogy azt ma már mindenki, mind a négy nagyhatalom is, a rendezés alapjának tekintti.

Egyiptom a két legfontosabb kérdésben — a határok garanciája és a menekültek kérdésében — olyan megoldás kialakításán fáradozik, amely mindkét fél számára megnyugtató és elfogadható. Izrael pedig — mint az a kormány válaszából, közleményéből is kitűnik — a vég nélküli halogatás taktikáját követi. Az ellentétek irányítja a figyelmet, s az ellentétek feloldhatatlanságát igyekezik bizonyítani. Nyíltan kijelenti, hogy nem hajlandó visszavonulni 1967-es határai mögé.

A Vietnam-konferencia 104. ülése

A Vietnamból folyó párizsi konferencia 104. ülésén Bruce, amerikai főlegátus és Pham Dang Lam, a saigoni rendszer képviselője, felszólalásaikkban mélyen hallgattak a laoszi hadműveletekről, s azt hangoztatták, hogy a konferenciának elsősorban „a csapatok kölcsönös visszavonásának” kérdésével kell foglalkoznia és annak menetrendjét kellene kidolgoznia.

Xuan Thuy, a VDK küldöttségének vezetője hangsúlyozta, hogy miközben Laoszban az agressziós csapatok súlyos veszteségeket szenvednek a Nixon-kormány újabb támadásaitól, a VDK ellen, ami rendkívül súlyos helyzetet idézne elő, nemcsak Ázsiában, hanem világviszonylatban is.

Nguyen Van Tien, a DIFK küldöttségének helyettes vezetője felszólalásában hangsúlyozta, hogy Nixon február 15-i sajtóértekezletén tett kijelentései, ismét leplezték Washington háborús politikáját.

Az NDK javasolja a nyugat-berlini szenátusnak

Kezdenek tárgyalásokat a nyugat-berlini lakosok NDK-beli utazásáról, látogatásáról

Berlinben nyilvánosságra hozták annak a levélnek a szövegét, amelyet Willi Stoph, az NDK Minisztertanácsának elnöke intézett Klaus Schütz nyugat-berlini kormányzó polgármesterhez, és amelyet az NDK Minisztertanácsának megbízottja adott át Nyugat-Berlinben.

A levél hangsúlyozza, hogy az NDK-kormány nagy fontosságot tulajdonít a közép-európai helyzet enyhítésére és Nyugat-Berlin helyzetének normalizálására irányuló jelenlegi erőfeszítéseknek. Kifejezi szilárd meggyőződését, hogy ezek az erőfeszítések nemcsak szükségesek, hanem eredményesek is lesznek, ha a résztvevők a szükséges jóakarat tanúsítják és kölcsönösen tiszteletben tartják egymás törvényes jogait és érdekeit.

Stoph az NDK-kormányának nevében javasolja, hogy az NDK-kormány és a nyugat-berlini szenátus kezdjen tárgyalásokat egymással a nyugat-berlini lakosok NDK-

beli utazásáról, beleértve az NDK fővárosának meg látogatását is. Az ebben a kérdésben kötött megállapodás természetesen csak abban az esetben valósítható meg, ha más nyugat-berlini kérdésekről szóló megállapodások — amelyekről megfelelő tárgyalások folynak — hatályba lépnek.

„Az NDK-kormány készséggel nyilatkozik a látogatások kérdéséről úgy megoldani, hogy Nyugat-Berlin polgárainak az NDK-ugyanolyan vendégjogot biztosít, mint a Német Demokratikus Köztársaság más látogatóinak” — írja levelében a miniszterelnök.

A továbbiakban a levél megemlíti, ha hűsvégig nem is fejezik be a Nyugat-Berlinnel kapcsolatos tárgyalásokat, az NDK-kormány mérlegelni fogja, lehetővé teszi nyugat-berlini lakosok számára a hűsvég alkalmából a Német Demokratikus Köztársaság meg látogatását.

A javaslat első visszhangja

Schütz nyugat-berlini kormányzó polgármester tájékoztatta a szenátus és a képviselőházi pártfrakciókat Stoph leveléről.

Schütz válaszolt Willi Stoph levelére, közölte a nyugat-berlini szenátus szövegét. A választ később hozzák nyilvánosságra.

Willi Stoph levelét Bonnban is úgy fogadták, mint a legfontosabb kezdeményezést, amelyet az NDK-kormány eddig Nyugat-Berlinnel kapcsolatban tett. A levél szövegét csütörtökön a kora délutáni órákban hozták nyilvánosságra a nyugat-német fővárosban. Brandt kancellár azonban már csütörtök reggel beszámolt róla a minisztertanácsban, s ezzel párhuzamosan lá-

zas tárgyalások kezdődtek meg Bonn és Nyugat-Berlin, valamint Bonn és a három nyugati nagyhatalom között.

Az első hivatalos nyugatnémet állásfoglalást Ahlers, a kormány szóvivője olvasta fel a sajtónak. E szerint Stoph levele, ugyanúgy, mint bizonyos jelek a szovjet kormány részéről, azt mutatják, hogy jóakarat nyilvánul meg a nyugat-berlini problémák rendezésére. A bonni kormány hangsúlyozza, hogy minden Nyugat-Berlint érintő tárgyalás alá van rendelve a négy nagyhatalom tárgyalásainak. Emellett azonban minden lehetőséget ki kell használni a „nyugat-berlini lakosság helyzetének könnyítésére”.

Nixon külpolitikai üzenete a kongresszusnak

Nixon elnök az amerikai kongresszus elé terjesztette kötetnyi terjedelmű külpolitikai üzenetét; Az Egyesült Államok külpolitikája az 1970-es években — A béke építése címmel. A 180 sűrűn gépelt oldalnyi tanulmányban az elnök a kelet-európai politika vezérfonalát így foglalta össze:

„Európa kegyetlen és természetellenes megosztását már nem fogadják el állandó, vagy elkerülhetetlen jellegűnek. Mi és szövetségeseink az európai enyhülésre törekszünk.” Az enyhülésről vallott két felfogást így jellemezte: „Véleményünk szerint az enyhülés a kölcsönös biztonsg konkrét feltételeinek megtárgyalását jelenti, ami lehetővé fogja tenni az Európán belüli érintkezés és együttműködés kiszélesítését.”

Nixon szerint fontos, megoldásra váró kérdés: „szilárdabb katonai egységű alacsonyabb szinten és alacsonyabb költségen.” Ennek érdekében folytatni kell az erő-

fejlesztéseket, a kölcsönös csapatcsökkentést.

A nyugat-berlini négyhatalmi tárgyalásokról szólva megjegyzi, hogy a nyugati partnerek a város és az NSZK közötti akadálytalan forgalom, Nyugat-Berlin és az NSZK „fennálló és teljes törvényes kapcsolatának szovjet elismerését” kívánják elérni.

Az amerikai elnök ismét elutasítón nyilatkozott az európai biztonsági konferenciával kapcsolatban. „Mi és szövetségeseink hajlandók vagyunk tárgyalni a Kelettel minden körülmön, de csekély értéket látunk az olyan konferenciákban, amelyek napirendje nem kecseset előrehaladással konkrét kérdésekben” — hangzik az üzenet.

Nixon elnök — egy órával külpolitikai kongresszusi üzenetének nyilvánosságra hozatala előtt — a Fehér Házból rádióbeszédet mondott. A húszperces rádiószózatban röviden, szinte címszavakban, összegezte a külpolitikai jelentését.

Az időhúzás határa

A közel-keleti helyzet alakulása ismét nyugtalanítja a nemzetközi közvéleményt. A tüzzszünet újabb meghosszabbításában rejlt lehetőségeket az első, optimista nyilatkozatok után nem sikerült kiaknázni. Március 7-e közeledtével — ekkor jár le a fegyvernyugvás időszaka egyre fogy a remény, hogy a Jarring-misszió megoldást hoz.

Holott, amikor Egyiptom — U. Thant felhívása nyomán — hozzájárult a tüzzszünet meghosszabbításához, s Anvar Szadat, az EAK elnöke újabb békejavaslatokat tett, majd Jarring is fokozta erőfeszítéseit, a világközvélemény azt remélte, hogy nem lesz hiábavaló a prolongált türelmi idő.

Az ENSZ-főtitkár közel-keleti megbízottja két-két kérdést intézett az EAK, illetve Izrael kormányához. Jarring kérdései nyilvánvalóan és közérthetően a legfontosabb problémákra kerestek választ. Az EAK nem is késlekedett a fe-

lelettel. Mindenki számára félreérthetetlenül pozitív volt az a nyilatkozat, amelyet Kairóból eljuttattak az ENSZ-diplomatáknak. Sőt, Egyiptom javaslatokkal is élt, tovább lépett tehát, már a válaszban is.

Az izraeli kormány azonban mintha következetesen mást értene, mint amit kérdeznek tőle. Nem azokra a kérdésekre válaszolt, amelyekre a világ feleletet vár. Kitűnt ez már korábban is, most azonban az eddigieknél is feltűnőbb az izraeli magatartás. Ez pedig azt jelenti, hogy Tel Aviv egyre inkább elszigetelődik, mert támogatói sem tudják védeni a védhetlent, magyarázni a megmagyarázhatatlant.

A Jarring-féle javaslatok ugyanis — kétségtelenül részrehajlás nélkül — minden érdekelte fél számára megnyugtató garanciákat tartalmaznak. Figyelembe veszik a térség valamennyi államának érdekeit. Izraelét is. Így azután az ed-

A szabadságvesztés-büntetés hátrányos következményei

Büntetési rendszerünkben a legáltalánosabb büntetési nem: a szabadságvesztés. A szocialista büntetőjog a szabadságvesztést az elítelt megjavítása eszközeként tekinti, s azért veti el a határozatlan tartamú büntetéseket, mert a szabadságvesztésnek egyik legjelentősebb eleme — a megjavítás

szempontjából is — az időtartam, amelyre az elíteltnek a személyes szabadságtól való megfosztása terjed. Az időtartam ismereténél nagy szerepe van a szabadulást követő életre vonatkozó elképzelések kialakításában, s az erre való felkészülésben és felkészítésben is.

A szabadságvesztésnek természetes velejárója,

hogyan az elíteltre személyes hátrányt, rosszat jelent, hiszen enélkül nem is nevezhetnénk büntetésnek. Az elkövetett bűncselekmény miatti felelősségből folyó hátrány ugyanakkor nem az elítelt sanyargatását, hanem döntően megjavítását célozza.

A szabadságvesztés-büntetés hátrányos következményeit vizsgálva külön beszélhetünk a büntetés kiállása alatt jelentkező és a szabadulás után érvényesülő hátrányokról; a jogszabályokból és a társadalmi-erkölcsi megítélésből fakadó következményekről. Mind a jogi, mind pedig a társadalmi hátrányok az elkövetett büntetés súlyához és jellegéhez igazodnak.

A szabadságvesztés hátrányos következményeként már a végrehajtás alatt jelentkeznek, hogy az elítelt állampolgári jogai korlátozást szenvednek. Ennek az az indoka, hogy az olyan súlyú büntetett elkövetőt, akiket szabadságvesztéssel kell sújtani, méltatlanok a közügyekben való részvételre, s ezért e jogukat a társadalmi védelme s ugyanakkor

saját megjavításuk érdekében elvonják.

A Btk. ezért úgy rendelkezik, hogy a szabadságvesztés végrehajtása alatt az elíteltnek azok a jogai, amelyekre a közügyektől eltiltás kiterjed, szűnnek. Ez a tilalom egyébként nem függ attól, hogy az elíteltet a bíróság mellékbüntetésként eltiltotta-e a közügyek gyakorlásától; a büntetés természetével ellenkezően, ha az elítelt a szabadságvesztés alatt gyakorolhatná azokat a jogokat, amelyekkel az állampolgárok a közügyek intézésében részt vesznek.

A külvilágtól való hosszabb-rövidebb ideig tartó elzártság különböző társadalmi hátrányokkal is jár. Az elítelt kiesik a családi, munkahelyi, baráti stb. kapcsolatok szokásos rendjéből s vele szemben — az általa elkövetett cselekménnyel arányos — olyan idegenkedés jelentkezhet, amelyet a szabadulás után csak a társadalmi környezetbe visszatérés valódi szándékával, komoly erőfeszítéssel, becsületes életmóddal oszlat el.

A hátrányos következmények

szempontjából sajátos a feltételes szabadságra bocsátás, ami lényegét tekintve, a bíróság által kiszabott szabadságvesztés megrövidítését jelenti olyan esetekben, amikor alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságvesztés elvonás nélkül is elérhető. A feltételes szabadság jogilag ugyan a szabadságvesztés végrehajtásának része, tehát nem jelenti a szabadságvesztés egy részének elengedését, csupán a szabadságvesztés megrövidítését meg, az elítelt szempontjából azonban a büntetés végrehajtási intézkedést folytatótt életmód megszűnik, és megnyílik a társadalomba való beilleszkedés lehetősége.

A feltételes szabadság tartama alatt — amely megegyezik a szabadságvesztés hátrányos részével — az elítelt előírt magatartási szabályok alatt áll. Ezek az elítelt szemérségéből a szabadságvesztés hátrányos következményeiként jelentkeznek, mert a szabad életben való mozgását bizonyos mértékig korlátozzák.

A szabadságvesztés teljes kiállása

utáni hátrányos következményeket illetően elsősorban arra kell rámutatni, hogy mi teszi szükségessé az elíteltre a büntetés elviselésén túl tovább nehezedő büntetőjogi és egyéb hátrányokat.

Tény, hogy a szabadságvesztés kiállását követően az elíteltnek egy része ismét bűncselekményt követ el. Ez azt bizonyítja, hogy velük szemben a büntetés nem volt eredményes, megjavításuk nem következett be. A büntetőjog emiatt az ismételt bűnelkövetőkkel szemben szigorúbb álláspontot helyezkedik. Másfelől azonban a büntetés kiállása önmagában — bűnmérték nélkül sem — bizonyítja azt, hogy az elítelt megjavult. Megjavulásának, a társadalomba való beilleszkedésének bizonyítása éppen a büntetés kiállását követő időben reá háruló feladat.

Amíg ez a várakozás bizonyossággá válik, indokolt, hogy a társadalom meghatározott körben és ideig óvatosságot tanúsítson az elítéltekkel szemben.

Ez az indokolt óvatosság, természetesen, hátrányokat ró az elíteltre, de semmiképpen nem jelenti, hogy másodrendű állampolgárrá válik, a becsü-

A feltételes szabadságra bocsátott 48 órán belül köteles visszatérni állandó lakhelyére; megérkezése után azonnal jelentkeznie kell az illetékes rendőrségen, s ezt a jelentkezését időközönként meg kell ismételni. Köteles munkaviszonyba lépni vagy jogszabály által nem tiltott egyéb kereső foglalkozást folytatni. Ha ebben betegsége akadályozná, azt hatósági orvosi igazolvánnyal kell igazolnia, s amennyiben önhibáján kívül nem tud elhelyezkedni, erről köteles bemutatni a helyi tanács igazolását.

A feltételes szabadságon levő elítelt köteles tartózkodni az erkölcstelen és iszákos életmódtól, állandó lakó- vagy tartózkodási helyét csak a rendőrség engedélyével hagyhatja el.

Ezen általános magatartási előírásokon kívül a bíróság a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkező határozatában külön magatartási szabályokat is megállapíthat.

letes életmód megteremtésének lehetőségeit részére biztosítani kell.

A szabadságvesztés legdöntőbb, hátrányos következménye

a büntetett előélet, a priusz.

Az elítéléshez maga a Büntető Törvénykönyve is több hátrányos következményt fűz.

A Btk. szerint a feltételes szabadságra bocsátás szempontjából hátrányosabb helyzetbe kerülnek azok, akiket

A büntető jogszabályok a társadalom védelmét szolgálják,

természetes tehát, hogy ezek megsértőit a társadalom tagjai erkölcsileg is elítélik.

A szocialista humánumból következők, hogy az előbbieken felsorolt hátrányokat az elíteltnek nem kell élete végéig viselnie. A Büntető Törvénykönyv ezért a kiállt büntetés nagyságához képest különböző módon rendelkezik arról, hogy az elítelt mentesülhessen a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól (rehabilitáció). Ezek ismertetése egy másik cikk témája; befejezésül azonban annyit meg

előzőleg szándékos büntetést miatt már szabadságvesztésre ítélték és a büntetés kiállásától az újabb büntetett elkövetéséig 10 év még nem telt el, s egyáltalán nem bocsáthatók feltételes szabadságra azok, akiket a szándékos büntetett elkövetését megelőzően két ízben ítélték szabadságvesztésre és az utolsó büntetés kiállásától az újabb büntetett elkövetéséig 10 év még nem telt el. Hasonló megkülönböztetés szerint az újabb elkövetett büntetett miatt kiszabott szabadságvesztést börtönben vagy szigorított börtönben kell végrehajtani.

Akit szándékos büntetést miatt végrehajtható szabadságvesztésre ítélték, azzal szemben öt éven belül újabb büntetett elkövetése esetén a büntetés végrehajtását nem lehet felfüggeszteni.

A Btk. súlyosabban bünteti a visszaesőket. A megelőző elítélés akkor jelent az újabb büntetett esetén visszaesést, ha az elkövetőt megelőzően ugyanolyan vagy egyes esetekben (mint pl. közveszélyes munkakerülés, testi sértés és a társadalmi tulajdon vagy a személyek javai elleni büntetéknel) hasonló szándékos büntetést miatt ítélték szabadságvesztésre és annak kiállása óta az újabb büntetett elkövetéséig öt év még nem telt el. Természetes továbbá, hogy a bűnmérték a fenti esetekben túl is általában súlyosbíto körülmény a büntetés kiszabásánál.

A Btk-n kívül számos más jogszabály is tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek a büntetett előélethez különböző hátrányos következményeket fűznek. Ezek a hátrányok főleg az állami igazgatási jog és a munkajog szabályaiban jelentkeznek. Közülük a következőket érdemes megemlíteni:

iparjogviszonyt csak büntetlen előéletű, erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező személy kaphat,
fontos és bizalmas munkakörben vagy tisztviselőként csak erkölcsi bizonyítvánnyal igazoltan büntetlen előéletű és feghethetetlen személyeket lehet alkalmazni,
a nyugdíj szempontjából a szolgálati idő számításánál a szabadságvesztéssel töltött időt nem lehet figyelembe venni.

Az olyan elkövetőket, akik a szabadságvesztés kiállása után az állam- és közbiztonságra, illetőleg a szocialista társadalmi együttélésre veszélyesek, vagy személyük más fontos állami érdek szempontjából aggályos vagy gazdasági okból károsnak mutatkozik, a rendőrkapitányság vezetője állandó vagy ideiglenes lakóhelyükről, illetőleg az ország meghatározott területéről kitélíthatja, állandó vagy ideiglenes lakóhelyén, vagy a lakóhelyének megfelelő államigazgatási területen rendőrhatalmú felügyelet (Ref.) alá helyezheti. Ezeket a kényszerintézkedéseket — amelyek 6 hónap időtartamra szólnak, s ezt három ízben újabb 6 hónappal lehet meghosszabbítani —, illetőleg ezek megszüntetését a személyi igazolványba be kell jegyezni.

A büntetett miatti elítéléshez, a szabadságvesztés kiállásához azonban nemcsak jogszabályok fűznek hátrányos következményeket, hanem a társadalom is kedvezőtlen megítélés alá vonja az elítélteket.

JÖHET A TAVASZ

Elhagyva a város körengéteget — a baracska büntetés-végrehajtási intézetbe mentünk —, azt figyeltük: az enyhére fordult február adott-e annyi szeles, napos időt, hogy „kimerészkedjenek” — műtrágyaszórával vagy vetőgéppel a hátuk mögött — a traktorok a határba. Itt-ott úgy mutatta magát az őszi szántás, hogy már elbírná a Zetort, a szakemberek viszont óvatossá. Azt mondják, korai volna. Sok volt a téli csapadék, nyers is, hideg is még a talaj.

— Az őszi fejtrágyázása azonban — ezt már Baracska mondta — szépen halad. Időben végzünk ezzel a fontos munkával. Most is kint vannak a gépek.

— Nincs azonban messze az az idő sem, amikor kivétel nélkül minden erőgépnek „talpon” kell lennie — mondtuk a baracska gépműhely vezetőjének. — Befejeződik-e akkor a nagy téli gépjavitás?

— A téli nagy gépjavitás

változatlanul a gépműhely legfontosabb feladatai közé tartozik — magyarázta a gépműhely vezetője. — Most van időnk és alkalmunk arra, hogy alaposan megvizsgáljuk azokat az erő- és munkagépeket, amelyek kora tavasztól késő ősziig a határt járták, illetve szállítási feladatokat végeztek. Ez a nagyjavítás, természetesen, a régebbi erőgépekre vonatkozik, a legújabbakat nem szedjük annyira szét. Inkább ellenőrzést végzünk rajtuk.

— Kopogtat a tavasz, a gépműhelyben ilyenkor sürgetni kell a munkát. Ha azt mon-

danák az agrónomusok: holnap vethetünk, indulhatnánk-e a traktorok, a tavasz vetéséhez szükséges munkagépekkel együtt?

— Nem sokáig várának ránk. A tavasz gépszemlére valamennyi erő- és munkagépet úgy sorakoztatunk fel, hogy onnan feltöltött vetőgéppel mehetnek tovább. Ezt a gépszemlé március elején tartjuk. Három erőgép kell még rendbehozni. Ez a munka már nem tarthat sokáig. Összesen 32 erőgép végzünk kisebb vagy nagyobb javítást.

— Mikor fejeződték be az őszi munkák, sikerült-e mindent elvégezni? A mélyszántásra is gondolunk.

— Mindennel készen vagyunk. Az őszi mélyszántással is. November végén állt be a gépek többsége. Akkor kezdtük el a téli nagyjavítást.

— Sok elítelt dolgozik a gépműhelyben mint szerelő?

— A szerelők többsége elítelt.

— Jó szakemberek?

— Általában.

— Munkahely és szigorított munkahely fokozatba tartoznak?

— Ide is, oda is. Elégedettek vagyunk a munkájukkal. Szeretik is, értenek is hozzá. Nemigen éreznék, már ami a munkát és a magatartást illeti, hogy ki melyik brigádroz tartozik. Szorgalmasak és jó szerelők.

Az elítelt brigádfőnökkel szerettünk volna még beszélni. Takács Béla azonban eltávozásra volt. Őt napot kapott. Gaál József — a gondatlanok jelenlegi megbízott brigádfőnöke — holnapután megy, ugyancsak öt napra. Sokan voltak már rövid eltávozásra a gépműhelyből és

mehetnek a jövőben is, ha így dolgoznak. Pénzjutalmat decemberben kaptak a legjobbak: hat, öt- vagy háromszáz forintot. Nemsokára újraszámolást osztanak. Szép összeget vehet fel az, aki minden feltételt teljesít. Például a traktorosoknak a normál hold-tervet kell túlteljesíteni, az előírt üzemanyagfogyasztást csökkenteni, valamint az előre tervezett javítási költségen belül kell maradni. Természetesen, megkapja az ezért járó céljutalmat az elítelt traktoros is. Hat-hétszáz forint jut annak, aki mind a három követelménynek eleget tesz. — De nézzük a szerelőköt! Nekik a javításra kiírt normáorát kell betartaniuk, illetve csökkenteniük, és úgy rendbehozni a gépet, hogy egy hónapon belül ne kerüljön vissza olyan hibával, amelyet a nagyjavításnál észre kellett volna venni, vagy gondosan rendbehozni. Anniszor kaphatja meg ezt a jutalmat a szerelő, ahány traktort így hozott rendbe.

— Lesz néhány elítelt szerelő is, traktoros is — tette hozzá befejezőként a gépműhely vezetője —, akinek ki lehet adni a céljutalmat. Például Jankli Lajosnak, ha ezt a szezon is úgy dolgozza végig, ahogyan a tavalyit. Az egyik legjobb traktorosunk. Most is kint van, de mint kombájnos.

A látottak alapján nekünk is az a véleményünk, hogy a baracska büntetés-végrehajtási intézet szerelői, traktorosai valóban kötelességtudó emberek.

Érdemes tehát jól dolgozni

— Lesz néhány elítelt szerelő is, traktoros is — tette hozzá befejezőként a gépműhely vezetője —, akinek ki lehet adni a céljutalmat. Például Jankli Lajosnak, ha ezt a szezon is úgy dolgozza végig, ahogyan a tavalyit. Az egyik legjobb traktorosunk. Most is kint van, de mint kombájnos.

A látottak alapján nekünk is az a véleményünk, hogy a baracska büntetés-végrehajtási intézet szerelői, traktorosai valóban kötelességtudó emberek.

—acs—

A „gyakorlatozás” sikerrel járt

(Tudósítónktól.)

Pénztári kihallgatásra várakoznak az elítéltek. Vannak, köztük néhányan — ez a kisebb rész —, akik saját kérésükre állnak itt, hogy felmerült problémáikra a pénztári szolgálattól választ kérjenek. A többséget azonban ide rendelték. Az arcokon feszült várakozás. Egymást kergetik a gondolatok. „Bűnügyi költség? Kártérítés? Gyermektartás?” És tovább, a legutóbbi ráhibáznak. Bűncselekményük egyik következménye a letiltás is. A korábbi könnyelműség, a többséget nyugtja be most a számlát. Kitérni nem lehet. Fizetni kell.

A várakozók között látom Árvay László elíteltet. Ő most a kisebbséghez tartozik. Januárban — jó munkájáért — 300 forint pénzjutalmat kapott. A legjobbkor jött ez a jutalom. Nemsokára szabadul. Most azért várakozik, hogy pontosan megtudja, mennyi pénze van, és mennyi még a törleszteni való, mert több letiltása is van.

— Számvetést csinálók — mondja. — Nagyon elég volt már a börtönből. Tisztán akarok látni, hogy reálisan tervezhessek, kezdhessék újra az életet.

Elgondolkodtam ezen az emberen. Kitűnő munkás. Ahogy mondani szokták, „ég a kezében a munka”. Pontos, precíz. A munkáltatók véleménye szerint a legjobban dolgozó elítelték között a helye, amit a pénzjutalom is bizonyít.

Árvay elítelt nem először van már börtönben. A többszöri visszaesés családi életét is felborította. Most, a szabadulás küszöbén nem várja meleg családi fészket. Ilyen körülmények között sokkal nehezebb az indulás, az újkezdés, de lehetséges.

Árvay László elítelt számvetést csinált. Nemcsak azt vette számba, mennyi a pénze, amellyel kezdeni tud és mennyi még a passzívja, hanem leltárt csinált életének eddigi szakaszáról. Kíméletlenül és őszintén tárta fel a hibákat, amelyek ismételt bukását okozták. Megvizsgálta önmagát. Ahogyan maga mondta, a diagnózis a következő:

— Dolgozni szeretek és tudok is. Szépen kerestem mindig, de a pénz elfolyt a kezeim közül. Többet jelentett nekem az ivócimborák társasága, mint az otthon. Elfáradtam, szinte kivetkeztem önmagamból, és ma úgy látom, mintha egy másik Árvay tette volna mindazt, amit én. A jobbik énem azonban nem hagyott nyugodni. Éjszakákon át törtem, gondolkodtam. Ha meg akarok változni — és meg akarok —, azt már itt kell elkezdenem, itt kell az életre gyakorlatoznom.

És gyakorlatozott.

A büntetési idő kezdetén bizony a „minden mindegy” hangulat eredményeként összeszedett néhány fegyelmet, de azután — a jobbik énje felülkerekedésekor — fordulat állt be magatartásában. Lát-szótt ezen az emberen az őszinte törekvés a jóra. Munkáját példamutatóan végezte. Beiratkozott az intézetben működő általános iskolába is, és most már a 8. osztályt végzi. Ha probléma volt, tanácsot kért és kapott nevelőjétől. A „gyakorlatozás” sikerrel járt. A fegyelmik sora megszakadt, és egyre újabb bejegyzések kerültek a jutalom rovatba.

Szabadulása közeledtével levelet írt állásügyben.

A levelet is hosszú vívódás előzte meg. Maradjon Pesten? Álláslehetőség van elég. Munkásszállást is kaphatna. De nagyobb a kísértés is, hiszen itt vannak múltjának emlékei, elsősorban az ivócimborák. Igaz, a csábításnak — erős akarattal — ellen lehet állni, de mégis jobb megelőzni a bajt. Úgy döntött ezért, hogy Pécsre ír, bányásznak megy.

Korábban már dolgozott egy ideig bányában, és jól érezte magát a bányászok között. Az elküldött levélre gyorsan jött a válasz. Munkásszállást, étkezést és jó kereseti lehetőséget biztosítanak. Várják.

A lehetőség tehát adva van. Árvay elítelt számol. A magasabb keresetből gyorsabban kifizetheti a tartozásokat, többet juttathat gyermekének, és okos beosztással biztosítani tud magának is mindent, ami szükséges. Tisztában van azazal, hogy az anyagi talpraállás

nagyon szükséges, de nem minden.

A „gyakorlatozást”, melyet itt, a bv-intézetben kezdett el, a szabad életben is folytatnia kell. Munkájával, magatartásával kell kivívnia az elismerést. Ha Árvay elítelt csak fogadkozott volna, kétkezzel fogadtuk volna szavait, mert sokan fogadkoznak, de hamar elfelejtik ezt. Árvay László azonban szinte szemünk előtt változott meg. Bebizonyította itt az intézetben, hogy meg lehet állni a fegyelmik lejtőjén, sőt el lehet indulni felfelé. Miért ne folytathatná ezt a felfelé haladást kint a szabad életben? Van két, jó dolgos keze, szorgalmas ember. Most az a feladat, hogy tovább edze akarát, jellemét, és utasítsa el a kísértést, a bűnt. S ha megízlelte a becsületes, munkás élet örömét, akkor soha nem fogja azt felcserelni a börtönnel, és valóra válik, amit mondott:

— Most látam belülről a börtönt utoljára.

Csak rajta áll, hogy így legyen.

Árvay elíteltől beszélünk, az ő gyakorlatozásáról írunk. De ha valaminek, akkor erre az esetre áll igazán a közmondás: „Fiamnak mondom, hogy menyem is értsen belőle.”

K. M. nevelő

Szerkesztői üzenetek

GYÓR, NÉMETH LÁSZLÓ ELOZETES; Kicsit hosszúra sikerült a történet elmesélése, de mert igen tanulságos az eset, levelét a közlésre váró írók közé soroltuk.

MÁRIANOSZTRA, PUSKÁS JÁNOS ELÍTÉLT: A snóblizáskoról szóló karcolatát hamarosan a Heti Híradóban látja viszont. Tetszett a tömör fogalmazás.

Ági nincs egyedül

Ágnes az ügyész magához rendelte. Ismertette vele a vádratot és hosszabb beszélgetés után elengedte. A lány nem sirt, nem fogadkozott, hogy ilyet többé nem tesz, hogy megjavul; tudomásul vette, mivel vádolják. Nem ismeretlen előtte a hivatali szoba, a rendőr, a szabadság korlátozása. Börtönben még nem volt. Intézetben nevelkedett csecsemő kora óta, onnan került börtönbe garázdaságról. Egyéves ítéletre számított, ami egy 16 éves lány esetében súlyos és megrázó. A börtönben a régi magatartását akarta folytatni, ezért nem egyszerű állt fegyelmi kihallgatáson, fenytést is kapott. Legutóbb 10 nap magánelzárást letartóztatott társa bántalmazásáért. A bántalmazás súlyos volt. Tette szintén bűncselekmény, amiért

hat hónap büntetést vár.

Ezek a tények azt mutatják, hogy Ágnes végképp azt az utat választotta, amely a börtönbe vezet. Azt a hiedelmet próbálja igazolni, hogy a nevelőintézetek lakóinak törvényszerűen a börtönbe kell kerülni.

Ágnes korán állami gondozásba került, mert édesanyja elhagyta. 18 hónapos volt, amikor örökbe fogadták. Nevelőszülei 8 éves koráig gondoskodtak róla. E gondoskodás maradó emlékét hagyott benne, sajnos, nem csak szép emléket. Már mint gyermek azt a nézetet alakította ki magában, hogy az emberek rosszak, nem őszinték. Nevelőszülei rossz családi életet éltek, veszekedtek és ez miatta történt. Apja csendes, becsületes ember volt. Szerette őt, és képes volt felesége szemrehányásait is eltűrni, csak hogy enyhítse a gyermek iránt táplált gyűlöletét. Szeretett azzal is kifejezésre juttatni, hogy sokszor a feleségétől kapott kisebb összegeket is a gyermeknek adta.

Anyja az ital rabja volt. Naponta berúgott és Ági naponta kikapott. Sokszor a szomszédok mentették ki a részeg asszony kezéből. Nemcsak őt alázta meg durvaságával, hanem férjét is munkatársai előtt.

A családi élet felborult

Nevelőszülei elváltak, ő is megvált tőlük. Ismét intézetbe került. Apja jósága, hozzá való ragaszkodása megmaradt benne.

Az intézeti élet egyhangúan telt. Ebben csak az hozott változást, ha évente egyszer-kétszer meglátogatta. Különösen nagy ünnep volt, amikor egyik látogatás alkalmával babát kapott tőle, amelynek a Nelli nevet adta. A baba még jobban apjához láncolta érzelmi, mert ez volt élete első és utolsó babája.

Apja a válás után megnősült. Új felesége egy fiút hozott a családba. Hamarosan született egy kislány is. Új nevelőanyja szerette két gyermekét, de Áginek ismét mostoha sors jutott. Elmaradt az apa látogatása is, és Ági ismét egyedül érezte magát. Korábban a szünidőt apjánál töltötte, most már csak egy-egy nap jutott neki a „családi házban”. Ezekre a napokra is keserűen emlékezik vissza. Amíg ebéd után Karcsi és kistestvére játszottak, a szülők pihentek, neki dolgoznia kellett. Az is fájdalmat okozott, hogy mostohája még a köszönését sem fogadta.

Tavaly június végén került egy vidéki zárt intézetbe, ahová nem szívesen, nem önként jött. Első benyomása elapján elhatározása az volt, hogy innen minél előbb elkerülni, bárhová, bármilyen áron. Nem tud ittmaradni. Szereti a szabadságot, a változatos életet, szereti a mozgást, még munka közben is. Most olyan körülmények közé került, hogy szűk neki minden, még az udvar is, ahová lemehet társaival levegőzni. Hiányoztatja a pesti élet, a rohanó emberek, a villamos csilingelése, a séták.

Miután megismerkedett a környezettel, az intézet életével, a kialakult szokásokkal, úgy döntött: megszökik. Elmegegy volt munkahelyére, ahol bizonyára szívesen fogadják.

Arra nem gondolt, hogy mi lesz azután,

mit fog csinálni, hol fog lakni, mi lesz vele iratok nélkül.

Szép nyári nap volt, a vonat indult a pályaudvarról. Fellépett a lépcsőre. Pestig utazott. Jegyet váltani nem tudott, de nem is akart. Nem először utazott jegy nélkül. Élvezte az utazást. A kalauzt elkerülte. Hamar ott találta magát, ahová kíváncsi volt, Pesten, az emberek forgatagában. Az embereket nem szerette, de biztonságban érezte magát. Úgy érezte, nem fenyegeti a veszély, hogy visszakerül oda, ahonnan sikerült eljönnie.

A kirakatokat nézegette, hamar eljutott volt munkahelyére. Barátai, munkatársai megörültek neki. Elmondta, hogyan, honnan szökött meg. Felvetődött a kérdés: mi következik ezután, mi lesz a sorsa, mi a következő lépés. Hol lakik, hol étkezik, mit csinál? Rövid tanácskozás után megszületett a döntés. Egy Pest környéki faluba megy, egy idősebb asszony munkatársához, és ott marad addig míg valahogyan fordul a sorsa. Ez két évet jelent, s amikor betölti a 18. évét, szabad lesz, nem kell intézetbe mennie.

Othton főzött, takarított, dolgozott a ház körül. Ezzel segítette és hálálta meg, hogy enni kapott és szállást. Egy idő után ismét látni akarta barátait. Ez a gondolat már többször is foglalkoztatta, de most annyira hatalmába kerítette, hogy nem tudott tőle szabadulni. Akkor eszmélt fel, amikor a pályaudvaron találta magát, ahol igazoltatták, és visszakerült az intézetbe, ahonnan annyira elvágyott.

Az intézeti élettel nem tudott megbarátkozni

hiába igyekeztek hatni rá, szépen vagy keményebben. Ismét

megszökött. Hat hónap alatt ötször szökött meg, 27 napot töltött összesen az intézetben. A 27 nap elég volt ahhoz, hogy olyan bűncselekményt kövessen el, amiért előzetes letartóztatásba helyezték. Magatartása, viselkedése megbotráncokozta nemcsak a nevelőket, hanem az intézetben elhelyezetteket is. Garázda magatartásáért került börtönbe.

Az intézetben szűk volt neki a világ. Vajon a mostani világ nem szűkebb-e?

Ági útja nem törvényszerűen vezetett a börtön felé. Egyike azoknak — szerencsére nagyon keveseknek — akik ide kerülnek. A többség helyesen irányítja életét. Szakmát tanul, családot alapít, boldogan él. Igyekeznek elfeledni, jóvá tenni életük esetleges kiskiklását, botlátsáikat. Hálásan gondolnak vissza a hatóságokra, szigorú, de emberséges intézkedéseikre, az intézetek nevelőire, mert segítettek nekik megtenni az első lépést a helyes úton.

Ági nem így gondolkodik.

A börtönben is korábbi életét akarja élni

A bűnt bűnnel tetézi. Ez sem az ő világa. Ne is legyen az, mert aki itt jól érzi magát, az esetleg visszakerül. Még nem találta meg a helyes utat, hanyatott életében. Nem gondolt arra, hogy vannak olyanok is, akikkel még mostohább volt az élet, mégsem így gondolkodnak.

Éreznie kellene, hogy nincs egyedül. Vele van a társadalom segítő keze, ereje. Látnia kellene, hogy az emberek segítenek azoknak, akik bíznak bennük. Azoktól viszont elfordulnak, akik a segítséget minduntalan visszautasítják.

Helyesen cselekedne, ha itt, a börtönben alaposan átgondolná eddigi magatartását és megszületne benne az elhatározás, hogy leszámol a múlttal és megpróbálja „tisztá lappal” újra kezdeni életét.

N. J.

Mindennapos megnyilvánulások

A falak közötti kényszerű együttlét közelebb hozza egymáshoz az embereket, vagy lealábbis alkalmat ad egymás megismerésére. — Az emberek megbírálására gyakran hajlamos az ember, előfordul, nem ritkán a realitás hiánya is.

Az emberek különbözősége folytán az élet bővelkedik színes mozzanatokban, konfliktusokban. Akadnak, akik csiszolatlan modoruk miatt sokszor késhegyig menő összekoccanások résztvevői, vagy előidézői. Esetenként és személyenként változnak a tünetek.

Megbotráncokozhatóan rosszul indultú lehet egy ember odakint is; hát még itt, egy ilyen közösségben, mint a miénk jelenleg. A kapzsiság, harácsolás, kéregetés művelői undorító természetességgel végzik szegyenletes „munkájukat”. Egy-egy ilyen ember megkeserítheti egy zárka, vagy munkahely életét. Tapasztalótló tudom, hogy kicsoda büntetés egy faragatlan, mégis nagyképp egyén viselkedése, akinek rossz tulajdonságai között a hazudozás is előkelő helyet foglal el.

A helyezkedők nem mindennapi „fűrőmozdulatait” — úgy hiszem — minden intézetben ismeretesek, s ehhez kommentár aligha szükséges. Mindenkinek vannak hibái, de általában ezek a pozitívumok mellett elhalványulnak. Értelmi képességeik sem lehetnek egyformák; s az is elítélendő, aki a több ész, értelmet kihasználja, fitogtatja.

Feszült idegállapotban gyakrabban ragadtatja el magát az ember, ám a pozitívumok, negatívumok egyensúlya akkor is megfigyelhető, s általában minimális erőfeszítés szükséges ahhoz, hogy az előbbi legyen túlsúlyban. Elgondolkodtató és megszívlelendő ez — reális szemszögből. No, persze, nem mindenki gondolkodik így.

Mitru Mihály elítelt
Fővárosi Kpti Bv. Int.

Csomag helyett levélírás

HUZAMOSABB IDŐN KERESZTÜL példamutatóan végezze munkáját Hámos István. Teljesítménye száz százalék alatt soha nem volt, sőt gyakran elérte a 120—125-öt is.

Brigádtársai csendes, szerény embernek tartották, aki soha nem beszélt feleslegesen. Munka közben is csak a legszükségesebbet mondta. Nem ő volt a brigádban a legjobb; előfordult, nem is egyszer, hogy egyesek 130—140 százalékosan is elérték. Ő annyiban különbözött tőlük, hogy teljesítménye nem hullámozott.

A munka végeztével a zárkában rendszerint félrehúzódtott és kedvenc időtöltésével, olvasással, keresztretjével foglalkozott. Csak akkor kapcsolódott be a beszélgetésbe, ha a munkáról esett szó. Ilyenkor a legizgalmasabb, legérdekesebb részeken is letette a könyvet. Ha valamit mondott, arra mindenki odafigyelt, mert hasznos, okos dolgokról beszélt. Soha nem várt elismerést, jutalmat, nem akart brigádvezető, zárkafelelős lenni. Egyszerű munkás akart maradni, olyan, mint kint volt.

Váratlanul érte, amikor az intézet parancsnoka csomagjutalomban részesítette. Nem álszerűségéből mondta nevelőjének: — En nem tettem semmi rendkívülit, csak a munkámat végeztem. Talán tévedés történt.

NEM. NEM TÖRTÉNT TÉVEDÉS, a megérdemelt jut-

mat ő kapta becsületes munkavégzéséért.

A szigorított börtönfokozatban igen nagy jutalomnak számít a rendkívüli csomag. Hámos István mégis azért keverte fel nevelőjét, hogy ha lehet, a parancsnok úr változtassa át a csomagjutalmat egy levélváltásra. Kérését így indokolta:

— Szükösen él a családom. Feleségemnek három gyerekként kell eltartani, nevelni, iskoláztatni. Biztosan örülne és küldene csomagot, de ő koplalná meg. Nem akarom ezzel is nehezíteni helyzetüket. A levélváltás viszont jól jönne...

A KÉRÉST AZ INTÉZET PARANCSNOKA TELJESÍTETTE.

A válaszevél után néhány nappal beszélünk Hámos Istvánnal. Örömmel újságotla, felesége levélből arról értesült, hogy jól vannak a gyerekek, az iskolában eredményesen tanulnak, szorgalmasak, a tanító néni igen elégedett velük. Csak az apuka hiányzik.

— Egy csomag legalább 200—250 forintba kerül, ezt az összeget a feleségem a gyerekekre tudja fordítani — magyarázta Hámos István —, majd így folytatta: — Tessék elhinni, többet ért számomra az, hogy a gyerekekről, családomról jó hírt kaphattam: ez több ért tiz csomagnál is.

Úgy gondoljuk, igaz van... — zimm —

Megfeleltek alapfokon

(Tudósítónktól)

A korábbi évekhez hasonlóan 1970. őszén is megindult intézetünkben az iskolai oktatás. Az alapismereti I., II. tanfolyam 14 résztvevővel indult. A tanfolyamra beiskolázott elítéltek szinte kivétel nélkül tehetségűek és szorgalmuk legjavát adták a tanulásban, éltek a lehetőséggel, hogy büntetésük töltésének ideje alatt képezhetik magukat és pótolhatnak valamit abból, amit fiatal korukban elmulasztottak.

Aki már túl van a betűvetés, a számolás és az írás el-

sajátításának kezdeti nehézségein, az értheti csak meg igazán, hogy mit jelent felmőlt fiatal, vagy idősebb férfiaknak a mindennapi munka mellett elsajátítani, méghozzá jól elsajátítani az általános iskolai alapfogalmakat. A tanfolyam most végzett hallgatói minden lehetőséget kihasználtak annak érdekében, hogy az anyagot jól elsajátítsák.

A vizsgát nagy izgalom előzte meg. Az életükben oly fontos és nagy eseményt megelőző napon olyan takarítást rendeztek a teremben a tanulók, hogy minden ragyogott. A beszédtema természetesen a vizsga volt. Vajon hogyan fognak szerepelni? Milyen szigorú lesz a vizsgabizottság? Természetesen velük izgult Horváth István elítelt pedagógus is, hiszen ő is vizsgázott, ha nem is olyan formában mint a tanulók. Az osztálynak a vizsgán elért eredménye végső soron a pedagógus eredményes munkáját is bizonyítja. Es Horváth István elítelt pedagógus jól vizsgázott... Az I. tagozat 3,7-es és a II. tagozat 3,8-as eredménye a pedagógus sikeres munkáját, a tanulók szorgalmát igazolja.

Természetesen, mint minden más oktatási formában, itt is voltak gyengébb tanulók is, azonban osztályismétlésre nem került sor egy hallgatónál sem. Dicsérettel kell említenünk Nagy József és Dorkó Ferenc elítélteket, akik mindkettőn 5-ös átlageredménnyel végeztek. Nagy szorgalomról tett tanúságot és a közepesnél jobb eredményt ért el Horváth András, Hublik Lajos, Dörömböző Vilmos, Bogdán Mihály és Varga József elítelt.

Szép és felemelő jelenetnek volt tanúja a vizsgabizottság. Nagy József és Dorkó Ferenc elítéltek, miután köszönetet mondtak a parancsnokságnak, hogy lehetővé tette számukra a tanulást, kérték, hogy folytathassák tanulmányaikat. Kitűnő vizsgaeredményeik alapján a vizsgabizottság kérésüknek helyt adott és a két elítelt már az 5-6. osztály anyagát tanulja.

Vannak, sőt mindig többen lesznek olyan elítéltek, akik nem kényszernek tekintik az intézeti oktatást, hanem szívesen jönnek.

A sikeres vizsga után az intézet parancsnoksága jutalomban részesítette a legjobb eredményt elért tanulókat.

K. I.

Gy. L. nevelő

KÉZEN FOGVA...

gyerek volt a leghálásabb beszédtema, aztán a háztartás, de a férjek sem maradtak ki. — És a gyerekek? — Azok csak a nagy barátok! Kiskorukban együtt játszottak, azután iskolába is együtt kezdtek járni. Ma is előttem van a két gyerek, ahogy hátukon a táskával, egyik kezükben az uszonnas kistáskával, kézen fogva, komolyan ballagtak előttünk. Hazafelé is így jöttek, azzal a különbséggel, hogy az aszsonyok kísérték őket. Később, név adtjen, hogy a lányom elment volna Józsi nélkül az iskolába. Kiállt a kapuba, ha Józsi késelt, máskor meg Józsi várt türelmesen. Sokszor mondta a tanító néni: Olyan ez a két gyerek, mintha ikrek volnának. Valóban úgy tűnt, abból, ahogyan egymáshoz ragaszkodtak.

— Másfél év előtti sok szép epizód. És most? — Most? Ez a nehéz. A múltkoriban voltam odahaza. Rövid eltávozást kaptam. Öt nap alatt sokat lát, hall, tapasztal az ember, ha régi környezetében tölti el. Józsi-ékhoz is átmentem... A két gyerekről beszélgetve azt javasolta a feleségem, nézzem meg őket holnap reggel, amikor iskolába indulnak. Én keltem fel reggel legkorábban. Nem is annyira a gyerekek miatt, hanem, hogy minél többet segíthessek ez alatt a rövid idő alatt a feleségemnek. Az udvar végében matattam, amikor hallom, hogy nyílik az utcai kapu. Odanézek, hát Józsi baktat befelé a keskeny járdán.

— Szervusz, Jóska! — és

Új üzemet „találtunk”

Februári napsütésben járjuk Anna-major udvarát.

Ahányszor Baracskán vagyunk, annyiszor tűnik fel az állandó változás, a major terebélyesedése, a legalább enyviszer értesülünk a termelés „szinesedéséről”. Egyszer — a szó legigazibb értelmében — hűségnyomat mutatnak be. Most is öröm nézni a hófehér tapsifüléseket. Nem is olyan régen még egyedül ugrádoztak ide-oda a kretreben az anyák, most viszont népes családok társaságában „vigadoznak”. Nyolc-tíz „gyerkőc” ropogtatja az anya mellett az ízletes tápszert, vagy éppen „kísérletezik” az önitatóval.

A kicsit korosodó elitelt most is olyan nagy szeretettel ápolja az állatokat, ahogyan a kezdet kezdetén. Örömmel újságolja, hogy ezerszámra hordják Baracskáról a finom falatoknak valót. Ez már a törzsállomány terméke...

Továbbmegyünk, s ahogy közeledünk a régi magtárhoz, egyszerre megremegek alattunk a föld. Jobban körülnézve már tudjuk, onnan, abból az előre gyártott elemekből összerakott épületből jön a tompán dübörgő hang.

Még tartott az ebédszünet, amikor beljebb vitt bennünket az érdeklődés. A gépek álltak, az elitelték a naposabb ablaknál beszélgettek. A kemény délelőtti munka után jól esik az ilyen tereferé. Egyben hasznos is, mert ahol

az üzem és a brigád egyaránt fiatal,

ott a röpke cigarettaszünetben is szóba kell hozni bizonyos szakmai dolgokat. Hogy

milyen fiatal üzemből van szó? Íme, a műhelyvezető tájékoztatója:

— Annnyira a kezdet kezdetén vagyunk, hogy a normarendezésig sem jutottunk még el. A jelenlegi létszám február elején kezdte a munkát. — Ez azt jelenti, hogy korábban is volt már valamiképp hajtása Baracskán a Zománcipari Vállalat itteni üzemeiségének?

— A múlt év augusztusa körül kezdett gyökeret eresztetni az új foglalkozás; ág. Akkoriban 8–10 eliteltnek adott munkát. A félkész áruk egyengetését végeztük. Később kerestük a bővítés lehetőségét. S aki keres, az talál. Az itt foglalkoztatott elitelték létszáma azóta többszöröse a régiének, ennek megfelelően a termelési érték is megsokszorozódott. A gépi berendezés ugyancsak fejlődött. Jókora üstök és bográcsok készülnek nálunk. Az új gépek könnyen birkóznak meg a legkeményebb acéllemezekkel is.

— Kik kerülhetek a vasipari szakmába ott, ahol kimondottan mezőgazdasági termelés folyt korábban?

— Azok elsősorban, akik a vasiparban, vagy a vasiparral rokon szakmában dolgoztak, mielőtt szabadságvesztés büntetést kaptak volna. A lakatosok az elsőbbség, amikor létszámot emelünk. A jelenlegi elitelt brigádszervező például gépészmérnök volt. Érti a szakmáját, ismeri a gépeket, s ami nagyon fontos egy brigádszervezőnél, az emberekkel is „szakszerűen” bánik, pedig jóval korosabb elitelt is dolgozik mellette. Drescher László harmincéves lehet. Ami a brigádszervezőket illeti, gyorsan meg-

tanulták, mit, hogyan kell csinálni. Már is van olyan gépsorunk, amelyikről négyszáz bogrács jön le naponta. Ezek a bográcsok eladásra készen hagyják el Baracskát. Az üstöket még zománcolni kell.

Drescher László elitelt brigádszervezővel ebédszünet után találkoztunk.

Mi a véleménye a brigádról?

— Nagyon kevés időt töltöttem még itt ahhoz, hogy megalapozott véleményt mondjak, ámbar a körleten már ismerjük egymást. Úgy érzem, a későbbiekben sem okoz csalódást az üzem. Mindenki azt adja — ezt látom —, amire képes. Később módosulnia kell ennek a teljesítménynek. A nagyobb szakmai gyakorlatra gondolok és a brigád jobb összehangoltságára. Egy ilyen üzemből nem sok az együtt töltött egy hónap. Az is számítani fog, hogy az emberek megtudják, milyen munkaintenzitás szükséges a száz százalékos eléréséhez, a terv teljesítéséhez. Nem hiszem, hogy jelenleg sok olyan elitelt dolgozna nálunk, aki majd csak akkor hajt rá, ha rendeződik a norma. Szeretik a munkájukat.

Először, de nem utoljára jártunk a Zománcipari Művek baracskai üzemeiségében. Először, de reméljük, nem utoljára hallottunk arról, hogy az ideit beosztott elitelték szívesen és szorgalmasan végzik munkájukat. Azt is feljegyeztük persze, hogy jelenleg négy nagyon jól dolgozó elitelt számíthat parancsnoki dícséretre, re, illetve jutalomra. **K.**

NYÜLÉKNÁL

— Engem várnak otthon. Vár a családom, vár a munkám. Nem úgy vagyok, mint azok, akik minden hidat lerombolnak maguk mögött, minden köteleket szétszaggatnak, ami a családjukhoz, jó barátaikhoz fűzi őket és szabadulás után mehetnek nyúlékhoz — jelentette ki a nyíregyházi bv. intézetben egyik szabadulásra váró elitelt.

— Hova mehetnek? — kérdeztük.

A férfi elmosolyodott: — Nyúlékhoz. Így szoktuk egymás között mondani arról, akinek semkije, semmije nincs, hogy ő is mehet szabadulás után nyúlékhoz... Olyan sors vár rá, mint a vadra: lapulás, lapítás, rettegés...

Hallgattuk ezt az önmagukat kigúnyoló kedélyeskedést, de a benne rejlő szemléletet nem fogadtuk el.

Kivetett sorsa csak annak van, aki nem törődik önmagával, aki feladja a küzdelmet a tisztességes életért.

Megemlítettük a lapunkban nemrég megjelent „Ötöd-ször a szabadulás küszöbén” című írást. Olyan elitelt találtam, aki már elég erős beismerni, hogy önmaga tehetett róla, hogy egyedül maradt támasz és vigasz nélkül. Így valóban nehéz az élet újrakezdése — vallotta ez az ember.

— Olvastuk. Ismerjük azt az írást. Igazat mondott az az ember — mondta a szabadulásra készülő.

Fejtegetni kezdte, hogy a zárt falak közül előretépkintve, nagyon sokan látják ezt. Nagyon sokan képzelik így, vagy még sokkal szövebb az életet, a megélhetést, a jövőt. De kint aztán jön a kísértés. Ha alkalom kínálkozik a bűnre, nincs erő.

Megkérdeztük ettől az embertől, aki olyan nagy bizalommal tekint most a jövője elé, feljogosítva érzi-e magát arra, hogy kilátástalanabb sorsú elitelt társai jövőjéről tréfáljon.

— Érthető a nagy bizalma, az öröm, hogy várják. Mégis jó lesz komolyan gondolkodni!... Akikről úgy beszéltek, hogy mehetnek nyúlékhoz, valamikor azokat is várták. Talán többször megbocsátottak nekik is. De a sok be nem tartott ígéret után lassacskán megszűnt a bizalom.

Vigyázzanak, akiket most még várnak, nehogy egyszer „nyúlékhoz” kényszerüljenek! **Sz. G.**

Három üveg sör (?) + magatartás = egy év négy hónap...

Komárom megye egyik kis községében lakik Szajkó Sándor. 37 éves, erős, egészséges ember, háromgyermekes családapa. Az itál rabja, ezért feleségétől és három gyermekétől már hosszabb ideje külön él. Lakása, egy rozogant lakókocsi, a falu végén áll. Ez szinte azt is jelképezi, hogy lakójával nem szívesen találkoznak a munkaszerető, becsületes emberek.

Szajkó Sándor már ötször volt büntetve. Bűncselekményei többségükben erőszakos jellegűek — verekedés, testi sértés stb. A múlt év nyarán bement a községi itálboltba, ahol ismét berúgott, majd garázdálkodott. A „multság” befejezése egy év szigorított börtönben végrehajtható szabadságvesztés lett.

Ittas volt akkor is, amikor „a tartozása kiegyenlítésére” bevonult a bv. intézetbe. Elmondása szerint három üveg sört fogyasztott... Nem ez látszott rajta.

Minden ok nélkül hangoskodott, amikor megbilincseltek, sőt hivatalos személy elleni erőszakot követett el. Később is így akart viselkedni. Az őparancsnoknak kellett intézkednie.

A letéti tárgyak átvétele után — magatartása miatt — el kellett különíteni. Itt is megtagadta a parancsot. Azt igyekezett bizonyítani —

eredménytelenül —, hogy ő erős ember.

Emberünk az elkülönítés után tovább zajongott, a zárka berendezését megrongálta — amely társadalmi tulajdon. Ezért külön büntetés és kártérítés jár.

Az intézet parancsnoka kihallgatásra rendelte Szajkó eliteltet. Közölte vele: 20 nap szigorított magánzárka fenytítés mellett büntető eljárás is indul ellene.

A Komárom megyei Főügyészség vádat emelt Szajkó elitelt ellen. A tárgyalást három napon belül megtartották. Szajkó Sándor eliteltet hivatalos személy elleni erőszak miatt a bíróság 1 év és 4 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Az eliteltnek a büntetést szigorított börtönben kell letöltenie.

Eddig négyszer volt börtönben. Valamennyi bűncselekménye azt bizonyítja, hogy hajlamos erőszakos cselekmények elkövetésére. Ezt súlyosbító körülményként értékelte a bíróság, továbbá az elkövetés helyét is. Az elitelt tisztában volt a magatartási szabályokkal és azzal, hogy hivatalos személyekkel szemben hogyan kell viselkedni.

Most egy év helyett 2 év 4 hónap a szabadságvesztés büntetése.

F. L. nevelő

„Szeret, nem szeret?”

AZ AZ EGY BIZTOS, hogy a szabadságvesztés büntetés nem erősíti a házasságot. Különösen a többszörös börtönben kerülés, a házastársak különélése gyakran vezet elhídegüléshez, a házasság felbomlásához. Természetesen kivétel itt is adódik, még-hozzá szép számmal. Sok példát lehetne felsorolni annak bizonyítására, hogy a hosszú távollét ellenére a kapcsolat fennmaradt. A családhoz való ragaszkodás erő, önbizalom ad a szabadságvesztés büntetés letöltéséhez, fo-

kozza a munkaintenzitást, nem beszélve arról, hogy megkönnyíti a szabadulás után a társadalomba való beilleszkedést. A házasság szinté mindennapos témaként szerepel az elitelték között.

Gyakran beszélnek róla, vitatkoznak. A nézetek természetesen különbözők. Ki így, ki úgy vélekedik.

Sopronkőhidán a konyhán dolgozó egyik elitelt keserűen jegyezte meg: — Az asszony „bedobta a türülkőzőt”. Anyám írta, hogy nem gondolja a gyerekeket, és a hazaküldött pénzt elisz-sza.

— Az ilyen szomorú hír természetesen rossz hatással van az emberre, még akkor is, ha nem róla, hanem másról van szó. Mégpedig azért, mert ilyenkor az ember önkéntelenül a saját családjára gondol, arra, hogy ez vele is megtörténhet. Ez ellen sajnos senki nincs biztosítva. Eltelt társam esete nagyon elgondolkoztatott. Feleségem esedékes levelének már meg kellett volna érkeznie, de nem jött. Vajon miért? Ilyenkor találgat, különböző kombinációkat, verziókat állít fel magának az ember. Elkezdtem töprengeni, kutatni az okokat. Napokon keresztül rágódtam, elitelt társaim meg mindennap többször is megkérdezték, megkaptam-e a levelet. Ez olaj volt a tűzre; végül már arra az elhatározásra jutottam, hogy elválok — mondtam Fűr József elitelt.

— Nem gondolt arra, hogy a nagy havazás miatt lassult a posta munkája is, vagy feleségének olyan dolga adódott, hogy nem jutott ideje azonnal a válasz megírására?

— En csak arra gondoltam, hogy azért nem kapok levelet,

mert nem akarja tartani velem a kapcsolatot.

FÜR JÓZSEF majdnem ráfizetett meggondolatlanságára. Már kitöltötte a kérelmi lapot is, amelyben a házasság felbontásához szükséges bírói eljárás megindításához kért engedélyt. Amikor a nevelőtiszt elolvasta a kérelmi lapot, magához rendelte Fűr, és magyarázatot kért.

— Nagyon meglepett Fűr kérése, hiszen ismerem családját helyzetét. Felesége minden levelében féltő szeretettel írt. Két kiskorú gyermekük van, példásan gondozza őket. Fűr is ragaszkodik a családjához, szereti feleségét — mondtotta a nevelőtiszt.

— Mindenben ilyen meggondolatlan Fűr József?

— Nem, komoly, meggondolt embernek ismerem. Rendkívül fegyelmezett. Három éve van börtönben, de fegyelmiel soha nem kellett felelősségre vonni. A konyhán dolgozik, munkáját példásan látja el, többször részesült dícséretben, jutalomban.

— Írt a felesége?

— Pontosan akkor érkezett meg a levél, amikor Fűr magamhoz rendelttem. A ké-sés oka az volt, hogy felesége az üzemből túlórázott, későn ért haza, nem volt ideje írni, hiszen a két gyereket is el kellett látni.

— Nagyon szegyeltem magam elhamarkodottságomért, de főleg azért a bizalmatlanságért, hogy ilyesmit tételeztem fel a feleségről. Most is azt írta levelében: „Arra, kérlek, legyél jó és szorgalmas, hiszen ezzel is enyhítheted a büntetésedet, illetve egy tiszta lelkű és szívű embert kap vissza a család”. Rágondolni is rossz, milyen következményekkel járhatott volna, ha megindítom az eljárást.

Fűr József négyéves szabadságvesztés büntetéséből még egy esztendő van hátra. A nehezen túl van. A napok, ha lassan is, de egyre fogy-nak. Szerető családját is bizonyára számolja a napokat, amikor újra együtt lesznek. Reméljük, hogy boldogan fog-nak élni, és Fűr nem fog újabb bűncselekményt elkövetni, amely ismét elválasztaná a családjától.

Zimm

A cél: visszatalálni

Mindig probléma a szabadulónak az első lépést megtenni a szabad életben. A börtön kapuján kilépvé, szembe találja magát azzal a kérdéssel, hogyan fogadja vissza a családját, hogyan fogadja a becsületes emberek társadalmát, az a kollektíva, ahol dolgozni akar, ahol új életét meg akarja kezdeni.

Az első büntényesek könnyebben visszalendülnek, illetve visszakerülnek a hétköznapi élet kerékvágására. Az ő esetükben kevesebb szál szakadt el. Általában rövidebb időt is töltenek a bv.-intézetekben, mint a többszörösen visszatérők. A kisebb büntetést követők kevésbé szorulnak rá a társadalom segítségére a beilleszkedés esetében. Nem így a súlyos bűncselekményt elkövetők. Ezek az emberek, akik már többször megjárták a különböző bv.-intézeteket, törvényben biztosított jogokkal élnék akkor, ha a társadalom illetékes szerveihez fordulnak segítségért.

Turcsa ellentmondás

az, hogy a többszörös visszaesők, azok, akik legkevésbé igyekeznek élni ezzel a jogokkal, illetve csak annyira élnek, amennyire rákényszerítik őket. Az első büntényesek sokkal felszabadultabban, sokkal többször fordulnak segítségért azokhoz, akik a kivezető utat megmutatják, akik a visszailleszkedéshez segítséget tudnak nyújtani. A többszörös visszaesők, akik leginkább véteket a társadalom ellen, természetesen tartanak a társadalom visszahatásától. Ez természetes is, de éppen az ő beilleszkedésük érdekében számtalan törvény, illetve rendelkezés tartalmazza jogjaikat és kötelességeiket, amelyek arra szolgálnak, hogy megtalálják azokat a körülményeket, amelyek között újra becsületesen élhetnek.

Az már nem természetes, hogy a többszörös visszaesők egyáltalán nem élnek ezekkel a lehetőségekkel, sőt az esetleges ellenőrzést úgy fogják fel, mintha külön az ő személyük ellen irányulna a rendőrségnek, illetve a hatóságoknak ez a tevékenysége. Mintha nem is akarnák elhinni, hogy a társadalom segítséget igyekszik nyújtani nekik. Nem veszik

észre a célt, a jó és emberséges célt, amely az ő érdeküket szolgálja, elvesznek abban, hogy az odavezető eszközök miatt sértett emberekként válsztják újra a bűn útját. Pedig azt is be kellene látniuk, hogy előző magatartásuk, bünyözésük miatt

a társadalom jogos fenntartással fogadja őket.

Az ő reagálásuk viszont mind a segítségére, mind az egyes emberek, mind pedig egy kollektíva elitelt fenntartására minden esetben negatív.

Ha gondolatmenetünket valaki figyelemmel kísérte, arra a végkövetkeztetésre kellett jutnia, hogy mindenféle tárgyi vagy személyi segítség bizonyos követelményt is állít a személy elé. A segítség nem passzív valami. Segíteni csak azon lehet, aki vagy már tevékenységével mutatta, hogy segíté-re érdemes, vagy hajlandóságot mutatott arra, hogy elfogadja, sőt örömmel veszi a segítségét. Tehát elsősorban a szabaduló személy pozitív hozzáállása szükséges ahhoz, hogy megkapja, sőt el tudja fogadni a társadalom részéről megnyilvánuló segítséget. Enélkül soha nem lesz sikeres a visszatalálás. **S. Gy.**

JÚLIA ÚTJA EGYENES...

A SZERELEM MINDENT LEGYŐZ, a szerelem mindent pótol — hirdették a régi szentimentális regények. Lehetséges, hogy Szabados Júlia is így gondolkodott, amikor sorsát a többszörösen büntetett Varga Istvánhoz kötötte?

Debrecenben találtak egymásra, Varga sokadik szabadulása után.

Ki tudja, Varga mivel imponálhatott Juliának, de az biztos, hogy nagy hatással volt rá. Hiszen Varga miatt Júlia a szüleivel is megszakított minden kapcsolatot, Vargával vállalat életközösséget.

Vargáról úgy vélekednek, akik ismerik, hogy makacs, konok ember. Évek óta több időt tölt bent, mint kint. Varga szabálysértésért van elzárva, vagy bűncselekményért elitelt-e, s bent is sok a baj vele.

Aki ismerte őket, illetve Vargát, csodálkozott, hogy Júlia hozzákötötte a sorsát.

Ennek az lett a vége, hogy Varga István őt is magával rántotta a bűnbe. Most mindkettőn szabadságvesztés büntetésüket töltik.

A hűségese élettárs, aki a férfitől a szüleivel is szakított, a szabadságvesztés büntetés idején kezdett gondolkodni:

— Ha továbbra is Vargát követem, hova vihet ez az út, amelyen ez a makacs ember vezet?

IDEJE ISA GONDOLKODÁSNAK, mert Szabados Júlia részére hamarosan esedékes lesz a feltételes. Mivel kizáró ok nincs, mivel jogosult rá, nem is akarja elszalasztani. A szabadulás mindannyiszor kicsit új élet kezdésével jár. Komoly ember, ha már újat kezd, körültekintően felméri, honnan, hova indul. Meddig akar eljutni? Mi gátolhatja, és mi segítheti elő a cél előbbi elérését?

Komoly ember a lehetőségek és a gátló körülmények felmérése után az utóbbiakat semlegesíti, elveti, leszámol velük, s ezzel biztosítja, hogy a célját feltétlenül elérje.

Ezt tette Szabados Júlia is, amikor elhatározta, hogy végérvényesen szakít Vargával, nem vállalja vele tovább az életközösséget. Elhatározásáról szüleit is értesítette, akik ezt nagy örömmel fogadták. Utána levelet írt az egyik ktsz-nek is. Közölte, hogy kedvesemmel hamarosan szabadulhat, s kérdezte: alkalmaz-zák-e szakképzettségének megfelelő munkakörben?

HAMAROSAN MEGÉRKEZETT A KEDVEZŐ VÁLASZ, amely tovább erősítette Juliát a Vargától független, tisztességes élet vállalásában. A ktsz biztositotta őt, hogy ha megbecsüli magát, nemcsak alkalmazhatják, hanem a korábban

munkaviszonyban töltött éveket is be fogják számítani.

Ezzel Szabados Júlia sorsa egyenesbe fordult.

Vajon rájön-e Varga, hogy miért nem becsülheti őt Júlia? Lesz-e ereje, ha kérdezik, elmondani, hogy Júlia szakított vele, mégpedig azért, mert nem akarja a bűn útját járni.

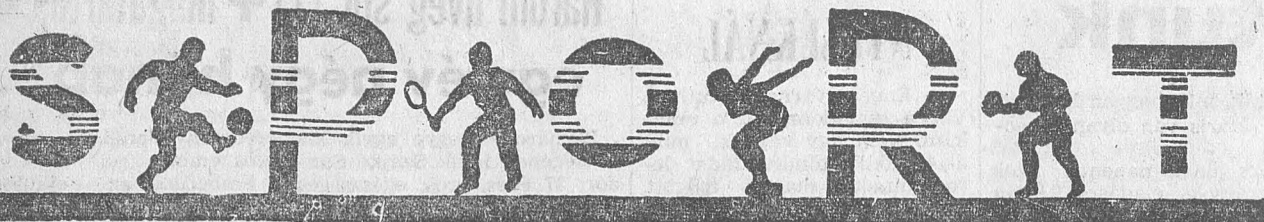
Elképzelhető, micsoda csapás érte Varga István önérté- pít, mivel nem sikerült Szabados Juliát a bűnöző életre csábítani. Az első „siker”, az első büntetés a józan élettársat jobb belátásra készítette s egyben kiábrándította ebből a se-törvényit, se rendet ismerni nem akaró, mindig kudarcot valló felelőtlen emberből.

Most majd elválnak az is, hogy Varga igazán szerette-e Juliát? Ha igen, akkor meg fogja próbálni miatta, érte fegyelmezni önmagát. Ez lenne igazán férfias gesztus. Bár akik ismerik Vargát, azt mondják:

— Varga István képtelen erre. Nincs annyi önuralma. Nincs benne annyi karakán-ság, lovagiaság, hogy valakiért áldozatot vállaljon. Hiszen még ösmagát sem képes megbecsülni.

Akik így beszélnek, meg vannak győződve arról, hogy Varga nem képes megmutatni, hogy a kételkedőknek nincs igazuk.

Sz. G.

Látványos világbajnokság volt

Az idén Zürich után, az egymillió francia selyemvárosban, Lyonban adták randevút egymásnak 17 országból a világ legjobb műkorcsolyázói, jég táncosai, trénerük, vezetők. Valamennyien minden évben jó ismerősökként üdvözlik egymást, és ha a jégen ellenfelek is, igazi barátok, akik tudják, hogy ebben a sportágban semmit sem adnak ingyen, csak hosszú évek áldozatvállalása hozhat eredményt.

A műkorcsolyázónak nemcsak jól kell skatintania a jégen, de egyszerűen kell sajátítania az atletikus tulajdonságokat is, és az akrobatika, a tánc, a zene eleminek is szinte vérvé kell válnia. Ezenkívül legalább háromszáz napot át 5-7 óra gyakorlás, csak azért, hogy egy-egy szezonban összesen 45 perc alatt kivívja a pontozóknak, a közönségnek és a televíziózóknak millióinak elismerését.

A világbajnokság első napján a kevésbé érdekes kötelező gyakorlatok szerepeltek a programban. A 21 férfi közül legjobban a franciák egyetlen reményese, a 21 éves Patrick Pera kezdett, aki kisebb sérülése miatt „kihagyta” Zürichet, és Lyonra, szülővárosára tartogatta erejét. Az Európa-bajnok Nepela, a 20 éves pozsonyi jogász egyetemista azonban még „pontosabb” volt. Előrelátható volt, hogy nagy harc lesz a két fiatalember között.

A férfi kötelező gyakorlatok után kötelezőkkel telt el az első nap táncban és párosban is. Az utóbbiban 18 kettős nevezett, s meglepetésre a Szmirnova—Szurajkin kettős megelőzte a világ- és Európa-bajnok Rodnyina—Ulanov párost.

Táncban húszan jelentkezték (köztük a Berecz—Sugár pár), és itt is nagy rivalizálás volt várható az Európa-bajnok Pahomova—Gorskov, a zürichi ezüstérmes, a nyugatnémet Buck-testvérek és az amerikai Schwomeyer—Sladky pár között.

Másnap régi szokáshoz híven a 18 pár közül először a kötelezők után a mezőny második felében helyet foglaló kettősök léptek a jégre, majd rövid szünet, s következtek az éremre esélyesek.

A kétszeres világ- és háromszoros Európa-bajnok szovjet Rodnyina—Ulanov pár a szabadkorcsolyázásban ismét a régi volt: kifogástalan gyakorlatukért az egyik pontozótól a maximális 6 pontot kapták, a többiek sem értékelték 5,8-nál Hétjobb. S mint utóbb kiderült, még bírónál első helyre kerültek. Harmadik aranyérműkhöz nem fért kétség. Az ezüstérmes is szovjet pár, a Szmirnova—Szurajkin kettős nyerte, míg a bronzérem az amerikai pár birtokába került.

A páros műkorcsolyázás végeredménye: 1. Rodnyina—Ulanov, 2. Szmirnova—Szurajkin, 3. Starbuck—Shelley.

TALÁLMA NY

Az angol harmadik ligában szereplő Halifax labdarúgócsapatának ötletes menedzser George Kirby „feltalálta”, miként segítheti a hazai mérkőzéseken 4000 szurkoló helyett 101 000 az együttest. A Wembley stadionban lezajlott angol kupadöntő szászerez nézőjének egérvető zaját magnetofonszalagra rögzítették. A stadionban stúdiószerűen rendezték be, a nézőtérre hangszórókat szereltek fel. Kirby elképzelése szerint, amikor a Halifax kifut a pályára, megkezdődne 4000 hazai és 100 000 „magnós néző” csatazaja. A Halifax támadásainál, góljainál a megfelelő részt keverték be. A Halifax—Burby mérkőzésen lett volna a premier, az ellenfél azonban tiltakozott. Az angol labdarúgó-szövetség közölte Kirbyvel: csak akkor kapcsolhatják be a magnetofont, ha ehhez az ellenfél is hozzájárul. Kirby kifakadt: — Mindig azért idegesítenek bennünket, hogy találjunk ki valami újat, érdekeset. Ha így teszünk, akkor pedig háborognak. Nem aduk fel a harcot. Közölte azért, hogy a hazai pályán 104 000 szurkoló hangja ösztönözze csapatunkat...

A férfi világbajnoki címért folytatott verseny gyorsan megszűnt az Európa-bajnok, pozsonyi Ondrej Nepela és a francia műkorcsolyázóspört hagyományainak jelenlegi letéteményese, Parick Pera párharcára.

A pozsonyi műkorcsolyázó rendkívül magabiztosan, szinte hiba nélkül mutatta be gyakorlatát, s a végén a sportszerű francia közönség felharsanó tapsa is kifejezésre juttatta: Nepela nyerte a világbajnokságot! A pontozók értékelése is megegyezett a szurkolókéval, és Nepela három Európa-bajnoki arany- és két világbajnoki ezüstérem után megszerezte a világbajnoki címet.

Színvonalas volt a „derékhad” szabadkorcsolyázása is. S mint ahogy már Zürichben az Európa-bajnokságon, itt Lyonban is elkápráztatta a nézőket Hoffmann, az NDK 15 éves fiátalja, aki az est legsikerültebb kűrjét mutatta be, s csak egy pontozón múltott, hogy nem került dobogóra.

A férfi műkorcsolyázás végeredménye: 1. Nepela (csehszlovák), 2. Pera (francia), 3. Csetveruhin (szovjet), 4. Hoffmann (NDK).

A jég táncosok szabadkorcsolyázása is nagy számú közönséget vonzott, s a zürichi Európa-bajnok vitte el Lyonban is a pálmát.

A műsor első részében hatodiként futott a Berecz—Sugár pár, s többet érdemelt volna, mint amennyit kapott a pontozóbíróktól; így maradt a 19-es mezőnyben a 15. helyen.

Rendkívül szoros volt a verseny — alig néhány tízedes különbség — a szovjet Pahomova—Gorskov és az amerikai Schwomeyer—Sladky, valamint a nyugatnémet Buck testvérpár között. S jöhet, az amerikai kettős és a Buck testvérpár is kitűnő kűrűt futott, de a szovjet pár eddigi pályafutása talán legjobb teljesítményével megnyerte a világbajnokságot — ezúttal másodszor.

A jég tánc világbajnokság végeredménye: 1. Pahomova—Gorskov, 2. Buck testvérek, 3. Schwomeyer—Sladky.

Az idej jégparádé utolsó akkordja a női szabadkorcsolyázás volt. Ezúttal is nagy vetélkedés után alakult ki a végső sorrend, mégpedig magasabb színvonalon, mint legutóbb, Zürichben, az Európa-bajnokságon.

A világbajnoki cím már a kötelezők után már nyilvánvaló volt: az osztrák Beatrix Schuba előnye olyan tekintélyes volt, hogy kétség sem fért az elsőségéhez. Mindezt betetőzte a várakozásnál jobban sikerült szabadkorcsolyázásával.

Annál nagyobb volt a harc a helyezésekért. Előbb a fiatal NDK-csillag, Sonja Morgenstern káprázatos kűrrel, az est legnagyobb hangszórókat szereltek fel. Kirby elképzelése szerint, amikor a Halifax kifut a pályára, megkezdődne 4000 hazai és 100 000 „magnós néző” csatazaja. A Halifax támadásainál, góljainál a megfelelő részt keverték be. A Halifax—Burby mérkőzésen lett volna a premier, az ellenfél azonban tiltakozott. Az angol labdarúgó-szövetség közölte Kirbyvel: csak akkor kapcsolhatják be a magnetofont, ha ehhez az ellenfél is hozzájárul. Kirby kifakadt: — Mindig azért idegesítenek bennünket, hogy találjunk ki valami újat, érdekeset. Ha így teszünk, akkor pedig háborognak. Nem aduk fel a harcot. Közölte azért, hogy a hazai pályán 104 000 szurkoló hangja ösztönözze csapatunkat...

A női műkorcsolyázás végeredménye: 1. Schuba (osztrák), 2. Holmes (amerikai), 3. Magnussen (kanadai), 4. Lynn (amerikai), 5. Trapanese (olasz), 6. Morgenstern (NDK), 7. Almássy.

Az egyes számok öt-öt legjobb szabad gyakorlatát bemutatott férfiak, nők, párosok és jég táncosok indultak el Grenoble, Moszkva, Leningrád, Berlin, Prága, Graz, Ljubljana, Bonn, London városok meghódítására. Almássy Zsuzsa is tagja az illusztris társulatnak.

Főpróba külföldi partnerekkel

A Hungária úton a négyeszeres szovjet bajnok Kievi Dinamo meglepő könnyedséggel győzte le az MTK csapatát 3:0 (2:0) arányban.

Gólszerzők: Onyiscsenko (2) és Bisovec.

Kispesten gólszüretet rendezett a Honvéd. Igaz, a kispestiek ellenfele a BKV Előre tartalékcsoportja volt, s így a 11:0 (4:0)-ás győzelemből ezt is le kell számítani.

Gólszerzők: Kosza (4), Kocsis, Szücs (2—2), Pusztai, Tóth és Csepregi.

Győrben kitűnő iramú edzőmérkőzésen a Rába és az Inter Bratislava összecsapása 1:1-es döntetlennel végződött.

Gólszerzők: Horváth, illetve Szikora.

Újpesten egy félidőn át kielégítően játszott az U. Dózsa, szünet után azonban az NB I/B-s BVSC volt az aktívabb. Végeredményben az U. Dózsa 5:3 (3:0)-ra nyert.

Gólszerzők: Bene (2), Fazekas, Nagy és Zámbo, illetve Kaszás (2) és Perger.

Tervek, remények a labdarúgócsapatoknál

Rövidesen kezdődik a labdarúgó-bajnokság. Az NB I-es csapatok már készen állnak a rajra, körvonalazódnak a szakvezetők elképzelései, alakulnak a pályára lépő csapatok. A bajnoki nyitány érdekesebb, hogy több, régen látott játékos is pályára lép. Felépült hosszú sérüléséből az úpesti Bánkúti, a győri Somogyi, a pécsi János; egyéves kényszerpiénő után ismét játszhat Kelemen, Szücs, Horváth és Takács.

Rövid hírek az NB I-es csapatok tervezett összeállításáról. Újpesti Dózsa: Ismét Szentmihályi lesz a kapus. A bajnokságot a nyitányon még Göröcs nélkül lép pályára, játszhat viszont Bánkúti és Fazekas.

Vasas: Ladinsky sportszerűtlensége miatt bizonytalan még az eredetileg tervezett Puskás dr., Farkas, Müller, Ladinsky, Tóth Bálint csatársor összeállítása.

Bp. Honvéd: Tajti, Vágl és Szurgent helyén Kelemen, Szücs és Pintér szerepel. Preiner Kálmán edző Szücs Lajosnál „örökmozgót” szeretne játszani.

Ferencvárosi TC: Megyesi portmüt miatt nem játszhat, helyettese Vepi lesz. A hátsó sor így fest: Novák, Páncsics, Bálint, Vepi.

MTK: Az ősszel jól szerepelt csapatot Palicskó Tibor edző nem változtat.

Salgótarján: Szöke lesz a kapus, Moór Ede edző fiatal, tehetséges játékosok beállítását is tervezi.

Csepelen a lengyel Stal Rzeszów vendégeskedett. A találkozó, amelyet a változó irányú szél erősen befolyasolt, a magyar együttes Csordás fejesgóljával 1:0 (1:0) arányban győzött.

További eredmények

FTC—Slovan Bratislava 3:0 (1:0).

Tatabánya—Vasas Izzó 3:1 (3:1) A Tatabánya csak az első félidőben produkálta magát, szünet után lefekeztek, s a csatárok sem erőltették a góllövést.

Trepca—Salgótarján 3:2 (0:2)

Egy órán át a bányászcsapat két szép góllal vezetett.

Dunaujváros—Ertúr 1:0 (0:0) Változatos, jó iramú találkozón a dunaujvárosi csapat a helyzetei alapján több gólt is lehetett volna.

Szombath.—Ajka 2:1 (2:1).

Sz. Dózsa—SZEOL 2:2 (2:1).

Pécs—Kárpáti Lvov 0:0.

Csepel: Vellai ismét játszik. A fiatal Varga lábtörése miatt nem szerepelhet, Major lesz a jobb-szélső.

Diósgyőri VTK: Mathesz Imre edző több összeállítási variációt kipróbált az előkészületi mérkőzéseken. Valószínű, hogy Veréb, Kovács és Csuhány ismét állandó csapattagok lesznek.

Pécsi Dózsa: A hosszú sérüléséből felépült Jánosi a kezdőcsapatban játszik. A jó formába lendült Köves is helyet követel magának a csapatban.

Tatabányai Bányász: Két új fiatal kezd a csapat: Horváth a védelmet, Takács a csatársort erősíti.

Videoton: Kialakult a csapat, csupán az a kérdés, hogy a balhátvéd posztján Fejes vagy Mester szerepel-e.

Szombathelyi Haladás: Szarka lesz a kapus, játszhat a sérüléséből felépült Szabó és Rákai is. Győri Rába ETO: A védelem változatlan összeállításban játszik, a két szélső rutinos játékos: Stolcz és Korsós.

Komlói Bányász: Lazaridisz sérült, Solymosi védőt játszik. A balszárny új összetételű — Korom és az újonc Korsós alkotja.

Dunaujvárosi Kohász: A kapuban Mohács váltja fel Pappot. Simon ismét tagja lesz a kezdőcsapatnak.

Szegedi EOL: A volt ifjúági válogatott Dávid lesz a középhátvéd. A csatársor összeállításra: Jósza, Pataky, Vass, Vörös.

Sajtótájékoztató a müncheni olimpia közvetítéséről

Minden döntő a képernyőn

München már jelentkezik... Az 1972-es olimpia két „követő”, Robert Lembke, az NSZK olimpiai központjának igazgatója és dr. Walter Schwartz technikai vezető, akik Budapesten az Intervízió tárgyalásain részt vettek, tájékoztatták a sportújságírókat a játékok televíziós és rádiós közvetítései-ről, a tudósítók és riporterek munkalehetőségeiről.

Csupán az előkészületek alapossgát figyelmebe véve, München túltesz Tokió és Mexikó közvetítéseire.

— Felhasználtuk a két olimpia tapasztalatait, vigyázzunk arra, hogy a közvetítések kielégítsék valamennyi ország nézőinek igényeit — mondta tájékoztatójában Robert Lembke.

— Előfordult Tokióban, hogy a kamera a mezőny végén futó japán versenyzőt kísértse, s ugyanakkor nem lehetett látni, mi történik az élen, s hogy ne essünk ilyen hibába, úgy állítjuk össze a programot, hogy a kamerák valamennyi döntőn ott legyenek.

Előfordulhat, hogy történetesen atlétikai versenyen, amikor a 200 métert futják, a pálya szélén a súlylökőknel éppen akkor valaki világrekordot ér el. Ezt úgy oldjuk meg, hogy a kamera adását a központban filmre vesszük, s rögzítés után vissza tudjuk játszani.

— Elfogadott terv az is, hogy

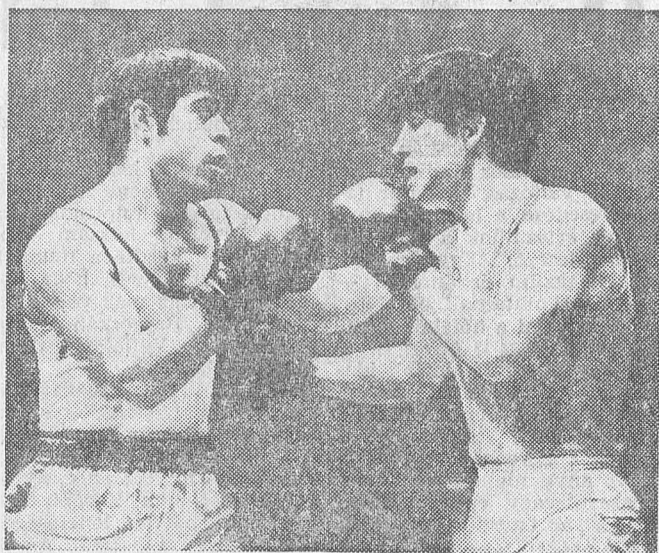
harminckét színhelyről lesz televíziós egyenes közvetítés, csupán a vitorlás, a lövészet és az íjászat versenyeit veszik fel előbb filmre a lejtátság előtt. A műsor reggel 9 óráttól kezdődik, s éjfélig tart. Ebből minden ország a számára szükséges adást veszi át.

Nem érdektelen, hogy mibe kerül a müncheni közvetítés a rendezőknek és az adásokat átvevő társaságoknak. Ezen a téren tart a kötelhúzás a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és a nyugatnémet televízió között.

— Avery Brundage a közel-múltban több alkalommal fel lépett, hogy a sportot ne használják üzleti célokra, s most éppen az ő sugallatára a NOB nagymértékben felemelte a közvetítési díjakat. Amíg az Intervízió Mexikóban 250 ezer dollárt fizetett, Münchenben kétféle milliót kérnek a szervezettől.

Az Euróvízióval szemben támasztott igény Mexikó óta egymillióról hárommillióra emelkedett. Ily módon a NOB hozzávetőlegesen húszmillió dollárt akar keresni a különböző televízióktól az olimpia alkalmából. Ezek a feltételek koránt sincsenek összhangban az olimpia szellemével.

az olimpiai játékok népszerűsítésével. Pedig Brundage az amatőrizmus eszméinek első számú zászlóvivője — mondta Robert Lembke.

Csaknem meglepetéssel végződött a fővárosi csapatbajnoki nyitány. Az újonc Bp. Építők Fémmunkás 12:10 arányban szenvedett vereséget az U. Dózsa-tól. A képen Előd (balról) kiütéssel nyert Hetci ellen.

Győzelemmel kezdett a jégkorongválogatott

Magyarország—Bulgária 7:6 (1:0, 4:2, 2:3)

Hollandia több városában megkezdődött a jégkorong-világbajnokság a C csoportban. A magyar válogatott Nijmegenben lépett jégre és nagy küzdelemben 7:6 (1:0, 4:2, 2:4) arányú győzelmet aratott Bulgária ellen.

További eredmények: Utrecht: Románia—Franciaország 7:1 (0:0, 2:1, 5:0).

Eindhoven: Anglia—Belgium 18:2 (8:0, 4:0, 6:2).

Tilburg: Hollandia—Dánia 3:1 (2:0, 0:0, 1:0).

Ma a magyar jégkorong-válogatott Tilburgban Angliával találkozik.

Klampár angol bajnok

Akárcsak néhány héttel ezelőtt Osztravában a csehszlovák, most Bringtonban az angol nemzetközi asztalitenisz-bajnokságon ismét két magyar versenyző, Jónyer és Klampár vívta a döntőt. Az előbbi Karakasevicot 3:1, az utóbbi Stipanicsot győzte le 3:2 arányban. A fináléban Klampár nyert, s a csehszlovák bajnoki címe után az angol is megszerezte.

A lejtátság döntők eredményei: Női egyes: Alexandru (román) — Schöler (nyugatnémet) 3:0 (11, 11, 12).

Férfipáros: Bengtsson, Persson (svéd) — Barnes, Neale (angol) 3:1 (19, 17, 14, 15).

Vegyes páros: Alexandru (román), Stipanics (jugoszláv) — Neale, Matthews (angol) 3:0 (15, 18, 13).

Férfi egyes: Klampár — Jónyer 3:0 (10, 19, 25).

Női páros: Alexandru, Michalca (román) — Shirley (angol, Kisházi 3:1 —15, 13, 15, 18)

Kóczián Eva visszatéréséről beszélnek az asztalitenisz sportban. Az ex-Európa-bajnok nő és sokszoros válogatott egy éve szerepelt utóljára csapatbajnoki mérkőzésen, de tavasszal ismét asztalhoz áll a FOKERT HSC színeiben.

Összeállította egy csehszlovák sportlap a második világháború előtti és utáni képzelteteli válogatottat. A régi együttes: Planicka — Sesta, Blum — Andrade, Kada, Lázár — Matthews, Meazza, Bican, Leonidas, Orsi. Az új Jasin — Santos, Beckenbauer, Moore, Fachetti — Di Stefano, B. Charlton — Garrincha, Pelé, Puskás, Gento.

Alacsony olimpiai szintek úszásban

Nemhiába úszásról van szó: nagy hullámokat kavart az 1972. évi müncheni olimpiára megállapított szintlista. Mind a rövid-, mind a hosszútávokon könnyen elérhető időket hozott nyilvánosságra a nemzetközi úszószövetség, s ez nem is maradt visszhang nélkül.

„A müncheni szintidők úszóinvíziót hozhatnak...” — írja Rainer Benecke, a DPA-hírügynökség kommentátora. Nyilatkozta még külföldi szakemberek is, akiknek hasonló a véleményük, de vajon mit mond egy magyar edző? Székely Éva így vélekedik: — Meglepett, hogy ilyen engedékenyek a nemzetközi szó-

RÖVIDEN

SZÓFIA. Női röplabda EK-vizs-szavágon az U. Dózsa 3:0 (8, 5, 7) arányban kikapott a Levszki Szófia csapatától. Budapesten a bolgárok 3:1-re nyertek és 6:1-es összjátszmaaránytal jutottak tovább. Következő ellenfeük a Dinamo Moszkva.

A „legszívesebben futballozom...” — ezt a meglepő kijelentést tette Ruth Schleiermacher, női gyorskorcsolyázó sprinter-világbajnok. Az NDK sportjának legújabb csillaga azonban megnyugtatta az érdeklődőket, hogy a labdarúgás számára csak szórakozás, és esze ágában sincs „leszerződni” valamelyik női csapatához.

BUKAREST. Nemzetközi fedett-pályás atlétikai versenyen a román Carol Corbu a hármassugrásban 16,64 méter teljesítményével nem hivatalos világcúscsúzt ért el.

Söprögő vagy középpályás? Ezen vitázik Schöler, a nyugatnémet labdarúgó-válogatott kapitánya, s Latték, a Bayern München edzője. Franz Beckenbauer miatt. A játékos kijelentette: „Elég a kettős életből, nem vállalom tovább, hogy a válogatásban és klubomban is más-más legyen a feladatom. Söprögő akarok lenni, mert ott legalább nem rúgnak annyit, mint a középpályán.”

COSFORD. Nemzetközi fedett-pályás atlétikai viadalon Anglia férfi válogatottja 66,5:53,5, női válogatottja pedig 66:36 arányban győzött Franciaország ellen.

A tallinni nemzetközi sakkverseny ötödik fordulójában Eareza Geedon döntetlenül mérkőzött a szovjet Vooreamával. A mezőnyt egyébként Vronstein, Zajcev és Tal vezeti, egyformán 4,5 ponttal.

VICENZA. Két játékos is kiállított, mégis kitűnő kritikát kapott az olasz és az osztrák sajtóban Petri játékevezető, aki a Lanerossi—Salzburg KK-mérkőzésen (3:2) bráskodott. Bármelyik magyar csapat is kerüljön össze akár az olaszokkal, akár az osztrákokkal, csak kiemelkedő játékkal lehet esélye a győzelemre, illetve a továbbjutásra — mondta tapasztalatairól a magyar bíró.

Befejeződött a lengyel labdarúgó-válogatott négyhetes alapozó tábora. Konciewicz, az új szövetségi kapitány csapatának érdekesége, hogy egyetlen újoncot sem szerepeltet az előkészületi mérkőzéseken, holott az alapozó csoportban számos újonc is helyet kapott.

Huszonöt éves jubileumát ünnepli Gyarmati Mihály, a magyar vívóválogatott fegyvermestere. A vívóválsban az ő szabadalma alapján alkalmazták először villany tálatjelző berendezést, amely aztán meghódította az egész világot. Elkészítette már a kard-tálatjelző tervezetét is, bár ennek bevezetése csak lényeges szabálymódosítással történhetne. A jublános 1948 óta részt vett minden olimpián és világbajnokságon, fárdatlanul segítette a magyar vívókat.

TUDOMÁNY TECHNIKA

MENNYIEN VAGYUNK?

Az ENSZ legutóbb kiadott demográfiai évkönyve, amelyet az egyes államok hivatalos statisztikai kimutatásai alapján állítottak össze, megállapítja, hogy 1969 júliusában a földgolyón 3 milliárd 552 millió ember élt. Ebből Afrikában 345 millió (9,7 százalék), Észak-Amerikában 224 millió (6,3 százalék), Latin-Amerikában és a Karib-térségben 278 millió (8,8 százalék), Ázsiában 1988 millió (56 százalék); Európában 460 millió (13 százalék), az Európában és Ázsiában elterülő, külön egységnek számított Szovjetunióban 240 millió (7,7 százalék), Ausztráliában és Óceániában 18,9 millió (0,5 százalék) volt a lakosság száma, illetve százalékaránya.

Az emberiség szaporodása az 1970-et megelőző három esztendő mindegyikében azonos színvonalat ért el, az évi szaporulat 1,9 százalékot tett ki. Az 1969 júliusát megelőző 12 hónap alatt a Föld lakossága összesen 69 millió fővel gyarapodott. Jordániában és a Bahrein-szigeteken találtak a legtermékenyebb asszonyok, akik átlagosan 5 gyermeket hoznak a világra. Az európai országokban 2 gyermek az átlag. Ezalól kivétel Albánia 4 és Írország 3 gyermeke átlaggal.

Latin-Amerika egyes államaiban és Nyugat-Indiában a gyermekek 70 százaléka, az EAK-ban és Izraelben 1 százaléka, az USA-ban 9,7, Izlandon 30, Görögországban 1,1 százaléka házasságon kívül születik. A szülésekre vonatkozó adatok arról tanúskodnak, hogy világszerte csökken a nép-

szaporulat. Jelenleg minden ezer emberre 33 élve született gyermek jut, az 1965. évi 34-35-tel és az 1960. évi 35-36-tal szemben. Az átlagos csökkenés persze nem jelenti azt, hogy a világ minden államában süllyed a születések száma. Sok fejlődő országban ma is magas és egyre növekvő a népszaporulat. A Kínai Népköztársaságból, ahol a föld lakosságának 23 százaléka él, a népszaporulat színvonalát illetően megbízható adatok nem állnak rendelkezésre.

Az ENSZ évkönyve szerint 1969 derekán ezek voltak a világ legnépesebb államai: Kínai Népköztársaság (740 millió lakos), India (555 millió), Szovjetunió (240 millió), USA (203 millió), Indonézia (115 millió), Pakisztán (112 millió), Japán (102 millió), Brazília (91 millió), Nigéria (64 millió), NSZK (59 millió), Nagy-Britannia (56 millió), Olaszország (53 millió), Franciaország (50 millió), Mexikó (49 millió), Fülöp-szigetek (37 millió). A földkerekség legnépesebb helységei (a hozzájuk csatolt peremvárosok nélkül): Tokió (9 millió 12 ezer lakos), New York (7 millió 964 ezer), London (7 millió 763 ezer 800), Moszkva (6 millió 942 ezer), Sanghaj (6 millió 900 ezer), Sao Paulo (5 millió 684 ezer 700), Kairó (4 millió 225 ezer 700), Rio de Janeiro (4 millió 207 ezer), Peking (4 millió 100 ezer), Szöul (3 millió 795 ezer).

Földünkön egyébként 1697 város van, ahol 100 ezernél több lakos él. 1965-ben még 277-tel kevesebb ilyen város volt. A növekedés a nagyobb települések fejlődési ütemének gyorsulását bizonyítja.

Fényhatásra elbomló műanyagok

Közismert, hogy bizonyos műanyagokat roncsol a nap-sugárzás ibolyántúli sugara. Ezt a jelenséget kívánják most kanadai szakemberek a csomagolótechnikában hasznosítani. Bizonyos vegyület-csoportokat helyeznek a poli-etilén és polipropilén molekula láncába. Az ilyen műanyagokból készült palackok és egyéb csomagolóanyagok az ibolyántúli sugárzásban szegény fényben stabilak, de ha a szabadban tartósan napsugárzás hatásának teszik ki őket, csakhamar törékennyé válnak és biológiai úton elbomlható parányi darabokra hullanak szét. Remélik, hogy ezen az úton egy lépéssel közelebb jutnak a szemébe jutó műanyagok gazdaságos megsemmisítésének megoldásához —, mert ez a kérdés világszerte egyre több gondot okoz a nagyvárosokban.

Nikotinmentes cigaretta

A lublini vajdaságban, a Pulawyban működő talajtani kutatóintézetben nikotinmentes dohánynövényt nemesítettek. A néhány éve tartó kísérletek eredményeként ebben az évben már 300 kilogramm dohánylevelet, továbbá jelentős mennyiségű szaporítóanyagot gyűjtöttek be. A nyersanyagot fermentálás után nikotinmentes cigarettává dolgozzák fel. Az első kísérletek szerint a nikotinmentes cigarettá ize és aromája olyan, mint bármely normális könnyű cigarettáé. Legnagyobb előnye az, hogy teljességgel hiányzik belőle a nikotin.

Vérzéscsillapító gél

A hankovi vegyi és gyógyszerkutató intézetben új módszert dolgoztak ki vérzéscsillapító gél előállítására. Kötőanyagként a könnyű sérülések okozta vérzést, de felhasználható a belső szervek műtétjei során is. Ha szükséges, bennhagyható az emberi szervezet belső üregeiben. 30-40 nap alatt teljesen feloldódik. A vérzéscsillapító steril gélapokat lezárt üvegekben szállítják.

Konzervált klíma

A XV. szovjet délsarki expedíció kutatói nemrégiben roppant érdekességű tudományos program végrehajtásába fogtak: mélyfúrásokat végeznek az Antarktisz roppant jégpajzsán, hogy fosszilis (ásatag) jégmintákat hozzanak a felszínre, tudományos vizsgálatok céljára. A sok nehézséggel járó mélyfúrások végrehajtására a Vosztok kutatóállomás környékén kerül sor. Ez az állomás a hidegpólus térségben fekszik, itt az évi átlagos hőmérséklet mínusz 56 fok. Az a hatalmas gleccser, amelyen a Vosztok állomás elhelyezkedik, a szeizmikus kutatások adatai szerint 3500-3700 méter vastagságú, de meglehet, hogy még ennél is vastagabb. Minthogy mélyen az Antarktisz szívében fekszik, lassabban csúszik a tenger felé, mint a partjüveztben lévő jégárok. A kemény időjárás viszonyok és a viszonylag kevés csapadék miatt a gleccser lassan „hízik” itt. Egy méter vastagságú jégtréteg lerakódásához mintegy 30 évre van szükség. A kutatók remélik, hogy a gleccser talpán, vagyis a jégár és a sziklaágy közötti határterületben olyan jégre bukkannak, amely százézer éve lehullott hóból keletkezett.

Már korábban is voltak arra kísérletek az Antarktiszon, hogy mélyfúrások segítségével bepillantsanak az elmúlt évszázadokba. Mind az amerikai Byrd-állomáson, mind pedig a szovjet Mirnij kutatóállomáson emeltek már ki mintákat a jég mélyéből, de elemzésük adatai nem általánosíthatók, mert csupán vékonyabb gleccserekből és az Antarktisz viszonylag melegebb területeiről származó jégmintákból jutottak hozzájuk.

A szovjet glaciológusok csoportja N. Barkovnak, a földrajztudományok kandidátusának vezetésével végzi a vizsgálatokat. A különleges fúróberendezést a leningrádi bányászati intézetben fejlesztették ki, a hatodik kontinens roppant mostoha időjárás viszonyainak megfelelően. A termoelektromos fúró kisméretű berendezés, amelyet egy tíz méter magas, fűtött toronnyal felszerelt kis házban helyeznek el. Villamosfűtése révén kör-

keresztmetszetű lyukat vág a jégben. A fúrócső közepében 120 milliméter átmérőjű jégmag marad, amelyet különleges berendezéssel, meghatározott időszakokban a felszínre emelnek. Az eddigi fúrások révén már sikerült olyan jégmintákhoz jutni, amelyek 14 ezer évesek.

Milyen tudományos felvilágosításokat adhatnak ezek az ásatag jégminták? Maga a fosszilis jég is roppant érdekes. A benne levő kristályok képződése, a repedések elhelyezkedése, összehúzódásának mértéke, továbbá korra fontos felvilágosításokat adhat a földréz csapadékképződésének törvényszerűségeire a legkülönbözőbb korszakokban, továbbá a régmúlt feltételezett meleg és hideg periódusaira.

Nagy gondot fordítanak a glaciológusok a különböző mélységből kiemelt minták jég hőmérsékletének megállapítására is. Lefelé haladva, emelkedik a jég hőmérséklete, ami nyilvánvalóan összefügg a föld belsejéből kisugárzó hővel. Nincs kizárva, hogy valahol, kétezer méter mélységben már jég alatti mocsárba, vagy tóba ütközik majd a fúró.

A jégminták őrzik a jelenlegi kutatások legérdekesebb tárgyát: a történelem előtti levegőt is. A nagy nyomás alatt évezredek óta raktározódik a levegő a jég parányi likacsiban. Megolvastva a jeget, könnyen kiszabadítható és elemezhető az ősseveg.

A vegyészek, biológusok fizikusok és meteorológusok új felfedezéseket várnak a jégben található zárványok elemzésétől — ilyen zárványok csaknem minden jégmintában található. Radioaktív csapadék, kozmikus por, nagy vulkánkitörések nyomai növényi spórák és mikroorganizmusok — ilyen zárványokat őrizhet a jég.

Milyen csapadék hullott az Antarktiszra százézer évvel ezelőtt? Milyen volt akkoriban a földi atmoszféra összetétele? Milyen volt a hatodik kontinens flórája és faunája akkoriban? Más volt-e a Föld általános légköreése akkoriban, mint most? Ezekre a roppant érdekes tudományos kérdésekre adhatnak választ a jégminták elemzése.

Kozmikus és földi sebességek

A Lunohod-1 — az első automatikus jármű a Hold felé tartan felületén — az összeköttetés hat órája alatt 553 méternyi utat tett meg az Esők-tengerénél.

E holdsebesség biztosítása céljából a földi koordinációs és számítógép dolgozóik: külön-külön mindegyik másodpercenként 1 millió műveletet végez el.

A földi sebesség segített a kozmikusnak. A kozmikus sebesség biztosítja korunk ritmusát, a szocialista világ haladásának meggyorsítását.

A Földön sem kisebb ütemű a gyorsulás. 1964 folyamán Nyugat-Szibériában 300 ezer tonna olajat, termeltek; 1970-ben 32 millió tonnát. S ez csak a kezdet, a merész röptű „keleti olaj” kilövő tere. Nyugat-Szibéria 1975-ben 120, 1980-ban 260 millió tonna olajat ad.

A Szovjetunióban évente 1000 új nagy vállalat kezd meg a termelést. Különösen lendületes a volt nemzetiségi területek fejlődése. A jakut-földi gyémánt, csukotkai atomerőmű, tuval kobalt szóösszetételű megszokottá váltak. A Tuvai Autonóm Köztársaságban, ahol 1944-ben (ekkor lett a Szovjetunió része) százézer lakosból mindössze 130 végezte el a 7 osztályos iskolát, ma tudósok és szakemberek százai dolgoznak.

A Szovjetunióban csupán a 8. ötéves terv időszakában a képzett szakemberek évi átlagos száma 912 000-ről 1 580 000-re emelkedett. 49 új főiskola nyílt (az addigi 756-hoz). Az új főiskolák között van 9 egyetem, egy Kalmükföldön, amelynek nemrég még saját írásrendszere sem volt.

A Szovjetunió épít és épül. Naponta 40 000, évente 11 millió ember költözik új lakásba. Az ország térképén a legutóbbi ötéves terv idején 100 új város tűnt fel. Ezekben az új városokban — ne véit még a postások sem szokták meg — acélt öntenek, gépkocsit gyártanak, atomreaktorokat építenek, lézer-technikát állítanak elő, tudományos kutatást végeznek, kozmikus berendezéseket készítenek, egyszerűen előteremtik mindazt, ami a szocializmus első országának vezető helyet biztosít a tudományos technikai forradalomban.

A TUDOMÁNY MŰHELYTITKAIBÓL

A DDT és a rovarok

Kereken száz rovarfaj vált immunissá 1962 és 1968 között a DDT-vel szemben — ez az összesített végeredménye annak a körkérdésnek, amelyet az Egészségügyi Világszervezet (WHO) intézett tagországaikhoz. Egész sor rovarfaj, köztük a malária terjesztője, már nemcsak a DDT-vel, hanem más rovarirtó szerrel szemben is immunis. Ha a világ nemzetei nem összpontosítják erőiket a kártékony rovarok elleni biológiai védekezés hatásos módszereinek kifejlesztésére, aligha lehet gondolni rá, hogy a vegyi rovarirtókat a közeljövőben más eszközökkel válthatják fel.

Velence matematikai modellje

Velence városa közismerten növekvő sebességgel süllyed. Az 1931-1940 közötti évtizedben még csak évente 4,9 milliméter volt a süllyedés, napjainkban viszont már évente 8-10 milliméter. A nagyszerű műemlékeket veszélyeztető süllyedésnek természetesen okai is vannak, de részben van benne az elővigyázatlan emberi tevékenységnek is: a fokozott építkezéseknek, a kutak víztartaléka nagyarányú felhasználásának, továbbá a lagunák hidrológiai szerkezete megváltoztatásának. E sok tényező elkülöní-

tett és együttes hatásának vizsgálata roppant bonyolult feladat. Ezért a velencei tudományos kutatóközponthon nemrégiben elkészítették a változások matematikai modelljét és nagy teljesítményű számítógéppel készítenek elemzéseket, hogy milyen következményekkel jár a különböző tényezők befolyásolása, megváltoztatása.

Város a rákkutatóknak

A szovjet fővárosban 1971-1975 között hatalmas rákkutató központ létesül. Mintegy 40 hektárnyi területen számos épületet emelnek. A kísérleti központokon kívül ezer beteg elhelyezésére alkalmas klinikát építenek a legkorszerűbb kezelő-berendezésekkel, köztük lineáris gyorsítóval és betatronnal felszerelve. Külön elektronikus számítóközpont, kísérleti gyógyszerár és állattenyésztő telep is tartozik majd a kutatóközpontokhoz; ez utóbbiban tenyésztik a kísérletekhez szükséges sok ezernyi állatot. A 3500 dolgozó számára korszerű lakóépületeket létesítenek.

Gépszív - állatoknak

A Szovjetunió egészségügyi minisztériumának kísérleti szabványosított intézetében kifejlesztett műszív tökéletesen helyettesíti a kísérleti állatok szívéét. A műtét során mesterséges

úton tartják fenn az állatok vérkeringését. A szivprotézis két mesterséges szivkamrából továbbá mesterséges aortából és tüdőartériából áll. Mindkét szivfélben két-két szivbillentyű működik a véráramlás irányának szabályozására. A műszív valamennyi vérrrel érintkező alkatrészét biológilag semleges anyag borítja. Két pneumatikus és egy különleges elektronikus rendszer tartja mozgásban a műszívet. Az utóbbival nagy pontossággal szabályozhatják a vérnyomást, továbbá a szívritmus frekvenciáját.

Hold kráterek a Földön

Különös geológiai képződményeket fedeztek fel a kazahsztáni sztyeppéken. Formájuk megtévesztésig hasonlít a holdfelszín rejtélyes képződményeire, az úgynevezett holdkráterekre. Az egyik földi „holdkráter” átmérője meghaladja a 2 kilométert. A szovjet geológusok kiderítették, hogy a „holdkráterek” 300 millió évvel ezelőtt működött tűzhányók maradványai. A részletes vizsgálat az ősi vulkánok több száz kilométeres kiterjedésű láncát tárta fel. A szakértők felteszik, hogy a Kazahsztánban feltárt, gazdag szinesfém- és ritkafémkészletek egyik-másik ősi vulkán tevékenységének köszönhetőek.

Egyből öt lett

Mit csinál egy száz nyugdíjas, akinek öttagú családja van? Nem ötöli-hatol, hanem... (folyt. a vízzs. 1. és függ. 46. sz. a.)

VÍZZSINTES: 15. Ismert külföldi motorke-
rőpár-márka. 16. Egy
Somogy megyei község-
ből való. 17. ...tenger,
az Antilla-tenger másik
neve. 18. Szabadban. 19.
Szikkadó. 21. Ré. 22.
Vonatköz névmás. 23.
Az éter és az alkohol
gyúlé. 24. Tolna megye
egyik községéből való.
26. Főzeléknövény. 27.
Fordított megszólítás.
28. Vissza: csomót bont.
29. Azonos betűk. 31. A
72. sz. fordította. 33. A
mélybe. 34. Tanítási be-
osztás. 36. Elrepül. 38.
Ősi mezopotámiai város
volt a Felső-Tigris part-
ján, a mai Moszul kö-
zelében. 39. Hűvelyes
növény. 41. Gongszérű
űtőhangszer. 42. INE. 43.
Olvasztókemencék. 45.
Rónai 1 és 49. 46. Súly.
48. Aru bemutatásáva
szolgál. 50. Rendfokozat.
52. OGO. 53. Kötőszó.
54. Két névelőnk. 55.
Kerti munkát végez. 57.
Gallium és Ittrium. 58.
Kettős betű. 59. Nagy
mulatozás. 61. Shakes-
peare szülővárosának
folyója. 63. Mássalhang-
zó, kiejtve. 65. Kikötő-
város Törökország
európai részén. 67. Ep-
pen hogy csak, nagyon-
nagyon csekély mérték-
ben. 69. Oxigén és neon.
70. Alma... Kazahsz-
tán fővárosa. 72. Szín-
darab, regény stb. szer-
zője. 73. Fordítva: cse-
lekvést fejez ki. 74. Köi-
tő, hadvezér (Miklós,
1620-1664). 76. Nemzet-
közi Béke-díjas film-
rendező (József). 78.
bazaltvulkán az Őr-
mény-fennsík. 80.
Vissza: meglegel. 81.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15						16					17		
18						19					20		21
22						23					24		25
27						28					29	30	31
34						35					36		37
38						39					40		41
46	47					48					49		50
52						53					54		55
58						59					60		61
65						66					67		68
69						70					71		72
74						75					76		77
80						81					82		83
85						86					87		88
						89					90		

Ilyen tető jó nyáron —
a mozikban. 84. Szemé-
lyes névmás. 85. Hon-
védtsit, Kossuth hadse-
gége volt (Dánjel, 1813
—1881). 88. Becézett női
név. 89. ... Rudolf, ze-
neszerző, háromszoros
Erkel-díjas.
FÜGGŐLEGES: 1.
Csótészta. 2. Mórlic
Zsigmond műve, film is
adriai szél. 40. A Pál
utcai fiúk egyik főalak-
ja. 43. Kérdő névmás.
44. Kicsinyítő. 47. Inté-
zmények előírt egyforma
öltözéke. 48. A sárgaré-
pa A-vitamin tartalmazó
feszékanyaga. 49.
Postai küldemény. 51.

13. Behálózzák
szervezetünket. 14. Szent
István felesége. 19. An-
gusz süllyemérték, 6,35 kg.
20. Hibázott. 23. Jó-
előre. 25. Egy régebbi,
Pest megyei községből
való. 28. A Száva jobb-
oldali mellékfolyója. 30.
Othon. 32. Szmirna mai
neve. 35. Női név. 37.
Középtér. 38. Hívós
adriai szél. 40. A Pál
utcai fiúk egyik főalak-
ja. 43. Kérdő névmás.
44. Kicsinyítő. 47. Inté-
zmények előírt egyforma
öltözéke. 48. A sárgaré-
pa A-vitamin tartalmazó
feszékanyaga. 49.
Postal küldemény. 51.

Vízi és légi jármű kor-
mányozásának irányító-
ja. 53. ... Miklós, Jó-
zsef Attila-díjas dráma-
író. 56. Rokon. 59. Ma-
gunk. 60. Becézett Iona.
61. Aladár kiskorában.
62. Indulatszám. 64. Boly-
gó. 66. Idegen pénz. 68.
LER. 71. Száját szélesre
nyit. 75. Ovidius ...
római költő (i.e. 43-18).
76. Golyót repít ki a
fegyverből. 77. Eletűt.
79. Vagyis. 82. YKA. 83.
Szám. 86. Vissza: vasút-
állomás. 87. Cink. M.S.
90. Visszaér!

Beküldési határidő:
1971. március 20.

Az új tanácsi törvény

Az Elnöki Tanács rendelete alapján országgyűlési és tanácsi választásra készül az ország. A választás a politikai élet ismétlődő aktusa, amely a társadalom mindig megújuló kezdeményező lényegét is kifejezi. Négy évvel ezelőtt már nem listára szavaztak az állampolgárok, első ízben egyéni választókerületenként küldték képviselőiket az országgyűlésbe. Az elmúlt négy év tapasztalata, hogy a képviselők szorosabban kötődtek választóikhoz, ismétlődően beszámoltak tevékenységükről és az országgyűlés munkájáról. Növekedett a fogadó órák száma, a választók többször fordultak közérdekű javaslataikkal, személyes panaszaiikkal képviselőikhez, választott tanácsagjaikkal. A budapesti képviselőcsapat tagjai az elmúlt két évben tizenkét helyszíni látogatást tettek különböző építkezéseken; közművek és gyárak munkáját tanulmányozták, erkölcsi és anyagi támogatást kértek és adtak a közösségnek.

Az országgyűlés négyéves ciklusa tartalmasabb, élénkebb volt a korábbi időszaknál — a helyi érdekeket markánsabban fogalmazták meg a képviselők. A lapokban gyakrabban volt olvasható: a képviselő kezdeményezte... Nagyobb felelősséget követel... Javasol... Gyorsabb intézkedést kér... Interpellál... Ugyanebben az időszakban az országgyűlés törvényalkotó munkája számszerűen is növekedett és az egész ország ügyét előbbre vitte a népgazdaságot fejlesztő, a szocialista demokráciát szélesítő, a kultúrát és

jogrendet gazdagító döntéseivel.

Az 1971. évi választások is több új elemet tartalmaznak. Az új tanácsi törvény nagyobb hatáskört biztosít a helyi tanácsoknak. A választások egyszerűsítésével nagyobb szerepet kapnak a helyi jelöltek. A tanácsi tisztvisélők mellett új jogi tisztet is betöltenek; ők választják a megyei és fővárosi tanácsokat. A választójogi törvény módosítása is új elemmel gazdagítja a választást: a Hazafias Népfront jelölő gyűléseire bizza a jelölés jogát, sőt a kettős jelölést is, ha a választókörzet lakossága közéleti tevékenységük alapján e feladatokra érdemes jelölteket állít.

A választási időszak kedvezően hat állami és közéleti életünk légkörére. A beszámolókat a lehetőségeket pontosan felmérő programok megvalósításáról, a dolgozó társadalom közösen elért eredményeiről szólhatnak. A töprengés és alkotó nyugtalanság a további helyes cselekvés kiinduló pontja. A társadalmi demokratizmus fejlesztésének kezdeményezője a párt; vallja, hogy a társadalom széles tömegei váljanak a történelem tudatos alkotóivá, ismerjék fel jogait és kötelességeiket. A választók aktivitása meggyorsítja a problémák cseréjét — a helyi és csoportérdekek felelős szembesítését a népgazdasági érdekekkel, az egész nép közös gondjaival. A történelmileg adott lehetőségek ismerete és a reális alkotó készség az az alap, amelyre a nép, a nemzet felemelkedését lehet építeni.

LAKÁSÜGYBEN

Az albérlő jogai és kötelességei

1. Milyen jogai és kötelességei vannak az albérlőnek?

Az albérlő a megállapodás szerint bérelt helyiséget kizárólagosan, a lakás más helyiségeit pedig a szerződésben meghatározott módon és mértékben használhatja. A kizárólagosan használt helyiségek tisztántartása az ő kötelessége, hacsak nem állapodtak meg szerződésben másképp. Az albérlő — a később született gyermeke kivételével — csak a bérlő, társbérlő esetén a másik társbérlő hozzájárulásával fogadhat be bárkit. A lakás berendezési tárgyaira, a bútorkra, az ágyeműre köteles vigyázni.

2. Mennyi lehet az albérlési díj?

Az albérlés összege három tételeből áll: alapdíj (a használt helyiségek díja), bútor- és ágyeműhasználati díj, az albérlőnek adott szolgáltatások tényleges költsége.

Az alapdíj nem lehet több, mint a kizárólagosan használt helyiségekre jutó lakbérrel háromszorosára. A bútor- és az

ágyeműhasználatért havonta és személyenként legfeljebb 100 forint számolható fel. Ha ágyeműhasználat nincs, akkor a bútorhasználatért 75 forint követelhető. Az ágyeműhasználat díja a mosás költségeit is magában foglalja. A szolgáltatások tényleges költsége címen, például a fűtésért, a világításért és a gázfogyasztásért lehet ellenszolgáltatást kérni.

3. Hogyan lehet felmondani az albérlőnek?

A főbérlő a következő esetekben mondhatja fel: — Ha az albérlő olyan magatartást tanúsít, amelyért a főbérlőnek is felmondás jár: például nem fizeti a lakbért, botrányt okoz, rongálja a lakást, kötelezettségeit nem teljesíti. — Ha a lakást műszakilag megosztják. — Ha az albérlési jogviszony létesítése után a főbérlő megváltozott családi vagy egészségügyi körülményei indokolják a felmondást. — Ha az albérlő a tiltó rendelkezések ellenére más személyt befogad szobájába.

Elkészültek a szegedi lakótelep tervei

Toronyházak Csongrádon

A vidék egyik legnagyobb tervező vállalata munkájáról kaptunk tájékoztatást. A Tiszaparti metropolis egyik legnagyobb szabású építkezése a tarjánvárosi új lakótelep, ahol 6400 lakás épül, hozzá iskolák 70 tanteremmel, óvodák 650 férőhellyel, bölcsődék 360 férőhellyel és 7000 négyzetméter terület jut a kereskedelmi és szolgáltató létesítményekre. Az építkezés már megindult, 1600 lakás felépült, ugyanannyi épül, a többit majd a rövidesen próbáuzemeltetendő szegedi házgyár paneleiből építik fel. A terveket a Szegedi Tervező Vállalat már elkészítette.

A tervezők Szeged központjába — több lebontásra ítélt lakóépület helyére — tízszintes épületeket terveznek, amelyek korszerűbbé teszik a városképet. A híres szegedi halászlé is új környezetben forrhat: a tervezők elkészítették az új halászcárda terveit.

A szegedi tervezők munkáikkal szűkebb patriájukat is túllépik: Kecskemét megbízásából 500 embert befogadó sportcsarnok terveit készítik, a sífoki tanács pedig tőlük kérte az új tanácsháza megtervezését. Szép feladatok a négy darab, 12 emeletes, egyenként 32 lakásos csongrádi toronyház megtervezése.

Közlemény a kormány és a SZOT vezetőinek tanácskozásáról

A kormány és a SZOT vezetői ülésükön megállapították, hogy az év első két hónapjában tovább erősödtek azok a kedvező folyamatok, amelyek már a múlt évben is megmutakoztak. A népgazdaságban erősödött a tervekhez, javult az árak minősége, nőtt az export és a munka termelékenysége is kedvezőbben alakult, mint az elmúlt években. Az 1970-es gazdasági eredmények azt mutatják, hogy a dolgozók, a munkásemberek odaadóbb, jobb munkával egyeztek pótolni az árvis okozta károkat, növelni a nemzeti jövedelmet. Ebben a munkában különösen jó példát mutattak a szocialista brigádok.

váltak szükségessé, a szakszervezetek előzetes megvitatás után egyetértettek. Más a helyzet egyes iparágak és üzemek által elhatározott: szabadárak kategóriába tartozó árak árainak — az esetek egy részében indokolatlan — változtatásánál. Az ilyen áremelkedéseknek általában nincs ellentéte és ezért növelik a dolgozók megélhetési költségeit. Ilyen áremelkedések voltak az elmúlt időszakban is lábbelkél, egyes textilipari és más könnyűipari termékeknél.

Az életszínvonal emelését célzó intézkedések

A negyedik ötéves tervvel összhangban a SZOT vezetői ismertették elképzeléseiket, javaslataikat az 1971-es évben végzett végrehajtandó életszínvonal-emelést célzó intézkedésekről. A cél az, hogy az egy főre eső reálbér 2,5—3, az egy főre jutó reáljövedelem 5—5,5 százalékkal növekedjék. Alapvető feladatnak tartják, hogy az ipari munkások bére a tervezettnél megfelelően alakuljon. Ezen belül különös gondot kell fordítani arra, hogy az ösztönzés az eddiginél jobban kapcsolódjék az elvégzett munkához, a több és jobb munkát végző dolgozók jövedelme az átlagnál jobban növekedjék. A kormány vezetői e törekvésekkel egyetértettek.

nek kialakítása, a termelés és fogyasztás jobb összhangjának biztosítása érdekében

A kormány és a SZOT képviselői megegyeztek abban, hogy az 1970. évi gazdasági eredmények teljes ismeretében emelni kell néhány, az utóbbi években az átlagtól elmaradt kategóriában dolgozó réteg fizetését. A megbeszélésen az a vélemény alakult ki, hogy a legsürgősebb, lehetőleg még év végén végrehajtandó intézkedés az alsó- és középfokú iskolában tanító pedagógusok, egyes orvos-egészségügyi területen dolgozók, gyógyszerészek fizetésének emelése.

Az indokolatlan áremelkedések megakadályozása

A szakszervezeteknek az a véleményük, hogy a kormány és szervei határozottan lépjenek fel, hogy az utóbbi időben elharapózott ilyen jellegű áremelkedéseket megakadályozzák. A vásárló, a fogyasztó megéri, ha jobb minőségű, szebb kivitelű cikket kap, annak magasabb az ára. Nem érti meg azonban, hogy ugyanannak a cikknek változatlan minőségben miért emelkedik az ára.

A szakszervezetek és a dolgozók is jól tudják, hogy az árak alakulását nagyon sok közgazdasági tényező befolyásolja. Azt is tudják azonban, hogy a szocialista viszonyok között a fogyasztói ár az életszínvonal alakulásának egyik döntő eleme. Ennélfogva az értékarányos árak kialakítását — amire törekszünk — csak hosszabb távon, a mindenkori politikai és kereseti viszonyok figyelembevételével lehet és szabad eszközölni.

A szakszervezetek a kormánynak megfontolásra ajánlják, hogy a jövőben másként minősüljön azon vállalati körben felhasználható nyereség, ahol a jobb és hatékonyabb munkával értek el nagyobb eredményt és másként, ahol indokolatlan áremelkedéssel. Ahol nyilvánvaló, hogy üzérkedő, spekulációs jelleggel történt áremelés, az illetékes állami szervek bátrabban éljenek a gazdasági bírság eszközével.

A kormány vezetői szövezték, hogy a gazdaságosabb, a hatékonyabb termelés komoly mértékben gátolja a dolgozók gyakori munkahelyváltását. A kormánynak nem áll szándékában a Munka Törvénykönyve előírásainak megváltoztatását javasolni, mert véleményük szerint a régi adminisztratív kötöttségek visszaállítása csak átmeneti eredményeket hozna, egészében pedig ellentétes lenne a demokratizmus szélesítésével, a dolgozók növekvő öntudatára épülő politikáinkkal.

Az életszínvonal emelését célzó intézkedések

A szakszervezeti mozgalom vezetői kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy az életszínvonal további emelésével kapcsolatos elképzeléseket akkor lehet megvalósítani, ha a fogyasztói árak is a tervezettnél megfelelően alakulnak. A tapasztalatok azt igazolják, hogy a fogyasztói árak alakulása nem mindig és nem mindenben történik a célkitűzéseknek megfelelően. A szakszervezetek hangsúlyozzák, hogy nem vitatják az árak változtatásának szükségességét. Egyetértenek azzal a gyakorlattal is, hogy a kormány által elhatározott és engedélyezett árváltoztatások esetén vagy más árak csökkentek vagy a jövedelmek növekedtek. Az ilyen közgazdaságilag indokolt árintézkedésekkel, amelyek általában nem csökkentették a dolgozók életszínvonalát és a termelés egészségesebb szerkezeté-

Az indokolatlan áremelkedések megakadályozása

újjonnan felvett és munkahelyüket gyakran változtató dolgozókkal szemben az üzemek jobban becsülik meg hűséges dolgozóikat és mind a fizetésben, mind az egyéb anyagi és erkölcsi elismerésben a törzsgárdának előnyöket biztosítsanak.

A kormány és a SZOT vezetői egyetértettek abban, hogy a vállalatok nagy része kesedelem nélkül és helyesen foglalkozott azoknak a párt- és kormányhatározatoknak végrehajtásával, amelyek az ifjúság és a nők helyzetének javítására, valamint a vállalatok fokozott lakásépítési tevékenységére irányulnak. Ezeknek a már elvégzett és a jövőben elvégzendő fontos feladatoknak jelentős mértékben hozzá kell járulniuk a munkaerő-gazdálkodás terén fennálló problémák megoldásához.

A megbeszélésen szóba került az egyes iparágakban és munkahelyeken tapasztalható, helyenként már a dolgozók egészségét veszélyeztető, túlzott mértékű túlóráztatás. A kormány vezetői felhívják a vállalatok és üzemek vezetőinek figyelmét a helyzet tartóhatatlanságára és a szakszervezetek is kilátásba helyezték, hogy nem fogják engedélyezni a túlórák további növekedését, sőt fellépnek fokozatos csökkentésük érdekében.

A kormány és a SZOT vezetői egyetértettek nézeteiket a munkaidő további csökkentésének lehetőségéről. Megbírást adnak az ágazati minisztereknek, hogy a szakszervezeti központokkal közösen ez év végéig dolgozzák ki javaslataikat a gazdasági körülményeknek megfelelően a munkaidő-csökkentés további ütemtervére. A kormány és a SZOT vezetői következő ülésükön fogják e javaslatokat megtárgyalni.

Az életszínvonal emelését célzó intézkedések

Az új ötéves tervvel összhangban és a párt X. kongresszusának szellemében a kormány tett egy sor intézkedést, amelyeknek összhatásukban e téren is eredményesül kell járnuk. A kormány képviselői kérték a szakszervezeteket, hogy ezeknek az intézkedéseknek a célját sokrétűen magyarázzák meg a dolgozóknak és a maguk sajátos eszközeivel is segítsék megszüntetni a nem kívánatos jelenségeket. A szakszervezetek az észrevétellel egyetértettek és mint ahogy eddig, a jövőben is vállalják az ezzel kapcsolatban rájuk háruló feladatokat. Kialakult az a közös álláspont, hogy az eddigi intézkedések mellett változatlanul nagy jelentősége van annak, hogy a vállalatok az eddignél több gondot fordítsanak az először munkába lépő fiatalok fogadására, munkahelyük megszerzésére, valamint arra, hogy az

újonnan felvett és munkahelyüket gyakran változtató dolgozókkal szemben az üzemek jobban becsülik meg hűséges dolgozóikat és mind a fizetésben, mind az egyéb anyagi és erkölcsi elismerésben a törzsgárdának előnyöket biztosítsanak.

Az indokolatlan áremelkedések megakadályozása

A megbeszélésen szóba került az egyes iparágakban és munkahelyeken tapasztalható, helyenként már a dolgozók egészségét veszélyeztető, túlzott mértékű túlóráztatás. A kormány vezetői felhívják a vállalatok és üzemek vezetőinek figyelmét a helyzet tartóhatatlanságára és a szakszervezetek is kilátásba helyezték, hogy nem fogják engedélyezni a túlórák további növekedését, sőt fellépnek fokozatos csökkentésük érdekében.

Az életszínvonal emelését célzó intézkedések

A kormány és a SZOT vezetői egyetértettek nézeteiket a munkaidő további csökkentésének lehetőségéről. Megbírást adnak az ágazati minisztereknek, hogy a szakszervezeti központokkal közösen ez év végéig dolgozzák ki javaslataikat a gazdasági körülményeknek megfelelően a munkaidő-csökkentés további ütemtervére. A kormány és a SZOT vezetői következő ülésükön fogják e javaslatokat megtárgyalni.

Az életszínvonal emelését célzó intézkedések

A legkorszerűbb megoldással épül fel Kispeszt új egészségügyi intézménye a Csengő utcában: ugyanabban az emeleten épületben kap helyet a kerület új szakosított körzeti orvosi rendelője, valamint gyógyszerháza. A XIX. kerületi Tanács és a Gyógyszertár Vállalat közös beruházásában, több mint ötmillió forint költséggel épülő rendelő-gyógyszertárt a jövő év áprilisában adják át.

HÍREK

Elhunyt Fernandol

Fernandel elhunyt — jelentősek Párizsban.

A filmvilág egyik legnagyobb nevével bíró eredeti neve Constantin Fernand volt. Hatvanhét éves korában, párizsi otthonában érte utól a halál. A hivatalos közlemény szerint elhunytát hosszú szenvedés előzte meg. Barátai úgy tudják, hogy tüdőrákja volt. Az első roham 1970. júniusában, itáliai forgatás közben tört rá. Ekkor félbe kellett hagyni a Don Camillo-sorozathoz tartozó film felvételeit és Fernandel többé nem lépett a felvevőgép elé.

Négy évtizeden át játszott filmszerepeket; már 1930-ban a legkiválóbbak között tartották számon, hazánkban is sok filmjét mutatták be.

GYORSABB ütemben fejlődik Hortobágy, mint eddig. A IV. ötéves terv időszakában a tanács a helyi állami gazdaság társulatával 30 szolgálati lakást és 75 családi házat épít. Az utóbbi időben felépíteték az általános iskolát, a kollégiumot, a boltot, az éttermet és a törpe vízművet.

Egy hónapja vezette be a posta a belföldi levélforgalomban a szabványboríték használatát. Az előirt méretől eltérő leveleket két forintért továbbítják. A posta az átállásnál kétheti túrelmi időt adott. A portózást csak január 15-én kezdte meg. Tapasztalatok: a szabványostól eltérő levelet inkább a vállalatok használnak, amelyek viszont pontosan leróják a kétforintos bélyegköltséget. Úgy szólván teljesen megszűnt a korábban kedvelt boríték nélküli levelezés. A vállalatoknak főleg a levelek fűzőgépes lezárása okoz egyforintos többletköltséget. A szabványborítékkal együtt ugyanis a szabványos lezáráson a ragasztás értendő. A fűzőkapcsos levél, mert rongálná a bélyegzőgépet, nem szabványos, ezért 2 forintos bélyeg kell rá.

Megkezdődött a nyereségrészesedés kiosztása

A Pénzügyminisztériumtól kapott tájékoztatás szerint valamennyi vállalatnál, szövetkeztől — összesen mintegy 7600 helyről — beérkeztek a mérlegbeszámolók, illetve a zárszámadások, amelyek a tavalyi gazdálkodás eredményeit elemzik. A Pénzügyminisztérium bevételi igazgatóságain azonnal megkezdték a több mint 10 millió adat gépi feldolgozását. A legfontosabb adatokról a gyors jelentés március 5-re, a teljes körű összesítés pedig március 20-ra fejeződik be.

Mivel a mérlegbeszámolókat csupán a vállalatok igazgatóinak kell jóváhagyniuk, vagyis felsőbb szervek jóváhagyására nincs szükség, most már nincs jogi akadálya annak, hogy a megfelelő nyereséget elért vállalatok ki fizessék a nyereségrészesedést. Néhány kisebb üzemben, szövetkezetben, ahol az első között készülték el a mérlegek, már megkezdték a részesedés kiosztását. Sok helyütt azonban csak április elején kerül erre sor.

AZ

ÁPRILIS 4. KTSZ

budapesti munkahelyekre keres

KÖMÜVESEKET, SEGÉDMUNKÁSOKAT, KUBIKOSOKAT, ÁCSOKAT.

Szállást, étkezést, 44 ÓRAS MUNKAI DÖT, heti szabad szombatot biztosítunk.

Ugyancsak keresünk budapesti lakással rendelkező vagy bajáró dolgozókat

FESTŐ, ASZTALOS, VÍZ-GÁZSZERELŐ, HIDEGBURKOLO

szakmákban, szak- és segédmunkásokat budapesti munkára.

Jelentkezés: **ÁPRILIS 4. KTSZ**

Budapest VIII., Auróra u. 23. Munkaügy.

Budapesti Erőtakarmánygyár

FELVÉTELRE KERES SEGÉDMUNKÁSOKAT, VILLANYSZERELŐ, ÉS MOLNÁR SZAKMUNKÁSOKAT.

Kereseti lehetőség: Segéd- és betanított munkások 2300—2500 Ft

Szakmunkások 2500—2800 Ft

Minden második héten szabad szombat.

NAPI 4 FORINTÉRT ÜZEMI EBÉD.

A telepen belül munkásszállóval rendelkezünk, hol 8—10 főt tudunk elhelyezni.

JELENTKEZNI LEHET:

Budapest, IX. Soroksári út 33.

Lantos Péter üzemvezető-nél.

RENDELŐ, GYÓGYSZERTÁR EGY HELYEN

A legkorszerűbb megoldással épül fel Kispeszt új egészségügyi intézménye a Csengő utcában: ugyanabban az emeleten épületben kap helyet a kerület új szakosított körzeti orvosi rendelője, valamint gyógyszerháza. A XIX. kerületi Tanács és a Gyógyszertár Vállalat közös beruházásában, több mint ötmillió forint költséggel épülő rendelő-gyógyszertárt a jövő év áprilisában adják át.

HÍRADÓ

SAJTOSZEMLE

Kiadja: az Igazságügyi Minisztérium BV Országos Parancsnokháza Budapest, V. Stélnai utca 9.

Szerkesztő: Székely István

Szakra Lapnyomda